

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani.

Cum stăm în fața proceselor?

Dupăcum am scris pe scurt și în numărul trecut, redactorul responsabil al acestei foi, dl Nicolae Bratu, a fost pedepsit de Curtea cu jurați din Cluj la 8 luni temniță de stat și 600 coroane amendă în bani.

Considerând, că acuzatul n'a mai fost pedepsit, precum și aceea, că osânda de 8 luni e numai pentru un singur articol, toată lumea românească a rămas și rămânemirată, întrebându-se: „Bine d'apoi ce-or fi vrând și ce-or fi urmărind, puternicii noștri de azi, prin astfel de pedepse?”

La aceasta întrebare — luând în seamă împrejurările în cari trăim de un an încoace — nu e chiar greu a răspunde. Vom încerca deci, mai la vale, a da lămuririle de lipsă, pentru cei mai puțin orientați.

De-un an de zile încoace se petrec mari frământări în țările din răsăritul Europei. Urmarea acestor frământări a fost, că toate popoarele subjugate și umilite de Turcia păgână astăzi răsuflă mai libere, iar viitorul le va fi și mai prielnic acestor popoare, cari până acum trăiau într-o adevărată sclăvie modernă.

Asuprirea naționalităților în Turcia europeană, — mai cu seamă în Macedonia, — are însă mare asemănare cu asuprirea naționalităților nemaghiare în Ungaria.

Intre astfel de împrejurări s'au ivit în monarhia noastră o seamă de bărbați, cari zic, că a sosit vremea, ca și la noi să se facă odată rânduială și să se liniștească naționalitățile nemaghiare, — dându-li-se drepturi mai omeneste. Altcum cine știe, că ce primejdii mai pot da peste monarhia austro-ungară, ba se poate întâmpla, ca monarhia noastră să ajungă pe urma Turciei. La astfel de gânduri au ajuns unii bărbați atât în Ungaria și Austria, cât și în alte țări ale Europei.

Aceste păreri au fost scoase la iveală în articolul publicat în Nr. 48 din 1912.

Ei, dar șovinistii noștri maghiari nu vreau să știe de drepturi egale pe seama naționalităților nemaghiare din Ungaria. Ei ar vrea — dacă ar putea — să ne „soarbă într-o lingură de apă”, ca să se pomenească numai dintr'odată, că în țara aceasta e totul unguresc: *limba* să se vorbească numai a lor, *pământul* să fie numai în mâinile lor, iar *puterea* să fie deasemenea întreagă în mâinile Maghiarilor.

La așa ceva, se înțelege de sine, că naționalitățile nemaghiare nu se vor lăsa niciodată, iar în aceste timpuri mai puțin ca oricând se vor învoi a se lăsa de limba

și drepturile lor, ca națiuni alcătuitoare ale acestui stat.

Cârmuitorii și asupritorii noștri de azi simțesc aceasta. Ei simțesc, că li se clatină pământul sub picioare. Ei își dau socoteala, că popoare de milioane nu se pot țineă asuprite pe vecie, iar șterge de pe fața pământului încă nu se pot.

Ar urmă deci, ca cârmuitorii noștri să se lase de ideea nebună, că ei vor putea maghiariza și stânge poporul român, sârb sau german din patria asta. Iar în loc de a ne asupri mereu, să se învoiască la o deplină libertate pe seama tuturor cetățenilor acestei patrii, fără deosebire de naționalitate.

Dar nu! Asupritorii maghiari nu vreau să vadă nedreptatea ce se face la atâtea milioane de buni cetățeni ai acestei patrii. Ei par'că anume vrea să ne împingă tot mai mult spre prăpastie. Ei nu caută a îndreptă răul, ci par'că vreau să-l lase să se facă și mai mare, deși *înșiși ar trebui să vadă, că lucrurile ajung a fi tot mai neliniștitoare pentru ei.*

Cârmuitorii noștri simțesc răul, ce-l aduce politica lor șovinistă și nehibzuită. *Dar pe față nu vreau să recunoască acest lucru.*

Ba în desperarea lor și văzând cu ochii, că pentru maghiarizare vor veni timpuri tot mai grele, șovinistii maghiari recurg din nou la procesele de presă. Pornesc din nou contra ziarelor, cugetând că asuprind pe acestea, vor putea îngenunchia mai ușor și poporul.

Așa, și nici decum altfel, este de a se înțelege goana, ce pare a se porni contra gazetelor românești pentru popor.

Cea dintâiu a fost luată la ochi „Foaia Poporului”, poate fiindcă e și cea mai veche foaie poporală românească. Pedepsa de opt luni pentru un singur articol e din cale afară de aspră.

După „Foaia Poporului” urmează „Libertatea” din Orăștie, care încă e una dintre cele mai lăbite foi pentru popor. În numărul trecut aceasta gazetă a vestit că contra ei deasemenea e în curgere cercetare pentru publicarea a doi articoli împotriva episcopiei dela Hodorog.

Contra celorlalte ziare ale noastre suntem siguri, că încă o să urmeze procese în curând. Guvernării noștri, în desperarea lor, încearcă totul ce mai pot.

Ei simțesc și *recunosc între ei*, că prin asuprirea cu învățarea unei limbi străine în școalele noastre, ni se face o mare nedreptate. *Pe față, însă, nu vreau să recunoască aceasta.* Guvernării noștri văd, că limba maghiară a ajuns a fi cea mai urgisită limbă în Europa, dar pe față nu vreau să recunoască aceasta. O țin deci înainte

cu asuprirea și nedreptatea, iar contra celorlalte desvelesc aceste stări încep cu procesele...

Astfel stând lucrurile, se naște întrebarea: *Cum stăm în fața acestor procese?*

Din parte-ne, și după cât cunoaștem simțemintele poporului nostru dela țară, răspundem, că: *stăm neclintii și cu fruntea senină, gata pentru orice jertfe!* Gazeta aceasta a văzut lumina zilei acum 20 de ani trecuți. Cu ea a crescut așa-zicând o generație întreagă. Aceasta generație o așteaptă în fiecare Duminecă cu un dor nespuse de mare, ceea ce ne este o dovadă, că scrisul nostru corespunde simțemintelor poporului.

Vorbele de încurajare și scrisorile ce zilnic le primim din sinul cetitorilor noștri ne dau putere și o tărie nesecată în lupta ce o purtăm. Ca cineva să-și poată face o icoană lămurită asupra dragostei de carte și a luptei pentru libertate la poporul nostru, ar trebui să vină să-i arătăm miile de scrisori, ce le-am primit în timpul din urmă.

Intre astfel de împrejurări, *nu va exista putere în lume*, care să ne abată dela o critică aspră față de asupritorii noștri. Și fiindcă noi nu voim răul, ci binele și fericirea acestei patrii comune, guvernării noștri ar face un adevărat bine acestei țări numai atunci, când ar încerca a introduce dreptate pe seama tuturor cetățenilor ei, iar nu pe unii a-i desmierda, pe când alții sunt asupriți.

Dacă astfel vor continua, atunci în țara aceasta nu va fi niciodată pace și liniște. O cârmuire ca cea de azi ne împinge tot mai mult spre prăpastie.

Pentru îndreptarea răului, poporul românesc din aceasta patrie — unde locuim în număr de mai multe milioane peste ținuturi întregi — pretindem *autonomie* (neatârănare) *națională*, pe baza căreia să fim egal îndreptățiți cu ceilalți cetățeni ai țării, pentru care ne-am vărsat de atâtea ori sângele, apărându-o de dușmani.

Nu ni se face dreptate, nu se încearcă o îndreptare a răului, ce crește mereu, — atunci cârmuitorii politice șoviniste de azi vor avea odată să-și dea seama, de ceea ce au săvârșit față de noi. Dar atunci va fi prea târziu. Atunci nu vor mai putea îndreptă răul, care va fi crescut deja prea mare...

Pentru că una trebuie bine ținut minte: un popor de milioane nu se mai poate azi nimici, limba lui nu i-se mai poate lua și înlocui cu o altă limbă, mai cu seamă dacă aceea e urgisită la toate popoarele culte, despre ceea ce bine știu doar asupritorii noștri.

Iar dacă cu toate acestea, ei nu încheie cu asupririle, însemnează că cu tot dinadinsul vreau să ne împingă spre prăpastie.

Bine, atunci dați înainte cu procesele de presă și alte procese de „agitație”, asupriți mereu poporul român în tot felul, iar atunci o să vedeți unde vor ajunge lucrurile, când se va fi umplut paharul...

Încetul cu încetul par'că vreau cârmuiitorii noștri să ne convingă, că în țara aceasta nu mai avem în curând nimic de pierdut. Poate viața. Ei bine, o vom da și pe aceasta, dacă vom vedea, că pentru noi nu mai este dreptate și egală îndreptățire în țara asta. Pentru că viața într-o sclăvie modernă tot nu plătește nimic, în asemănare cu a cetățenilor liberi în stat.

Acesta e crezul nostru, în fața celor ce se petrec în jurul nostru. În această convingere ne întărește și felul cum am văzut, că suntem prezentați înaintea Curții cu jurați din Cluj.

Am observat acolo, că asupritorii noștri simțesc pericolul, ce se poate mari în viitor, dar nu vreau să-l recunoască pe față, și să apuce pe alte căi.

Că, între astfel de împrejurări, nemulțumirea crește tot mai tare la poporul românesc, nu noi suntem, deci, de vină...

* * *

Cum a decurs pertractarea procesului foi noastre?

Dacă am voi a descrie în întregime decursul pertractării procesului, atunci ar trebui să umplem aceasta foaie cu cuprinsul acuzei procurorului și cele două vorbiri ale lui, apoi cu vorbirile președintelui către jurați și în fine cu frumoasele vorbiri de apărare ale dlui avocat Dr. Iuliu Pordea.

Dar la ce-am mai înșira toate vorbele de ocară, cari s'au ridicat acolo contra neamului românesc din această țară? Doar le știu toți ai noștri. E de ajuns a aminti, că procurorul a făcut cele mai mari eforturi, ca să ne prezinte pe noi, Români, ca „dușmani” ai acestei patrii, ca pe niște oameni, cari trebuiesc stârpiți...

La acestea învinuiri, redactorul nostru responsabil era pregătit a răspunde cu dovezi atât de convingătoare, încât orice om nepărtinitor ar fi trebuit să recunoască adevărul. Ar fi fost de ajuns a scoate la iveală numai jertfa, ce au adus-o soldații noștri pentru aceasta țară în decursul anului din urmă, când au fost mobilizați în Bosnia și Herțegovina. Iar asupra tratamentului lor posedăm o sumedenie de scrisori și dovezi, pe cari nu le-am publicat atunci, fiindcă vedeam monarhia în primejdie, pe când adevărații „dușmani” altcum fac...

Dar ce apărare mai putea avea rost aci? Procurorul, când a sfârșit, s'a adresat juraților cu cuvintele, că el nu se îndoiește, cumcă aceștia (adecă jurații) ca cetățeni buni ai acestei patrii vor ști ce verdict să aducă...

Între astfel de împrejurări acuzatul a aflat cu cale — atât la îndemnul propriu cât și la sfatul apărătorului — a nu se mai folosi de dreptul, ce i-l dă legea, de a se apăra și însuși. În sală domnia un astfel de spirit, încât totul ar fi fost zadarnic.

Pentru că cetății totuși să-și poată face o iconă cum a decurs procesul, lăsam să urmeze unele părți din însemnările unui prieten al foi noastre, care, din mij-

locul publicului ascultător, a urmărit pertractarea procesului dela început până la sfârșit. Iatăce scrie prietenul nostru:

Înaintea Curții cu jurați din Cluj e iarăși un gazetar român pe banca acuzaților. De astădată colegul Nicolae Bratu, a avut norocul să șadă pe aceeași bancă, unde sunt târșiți asasinii simpli și criminalii ordinari. Locul acestor neoaameni lăpădați de suflet, ia fost destinat azi acestui om cu sufletul întreg și cinstit. Chemarea dreptății eterne de mărturie și-a fost, — precum atâtor alți frați, — păcatul neiertat pentru care ești tras la răspundere.

Pertractarea e pusă pe ciasurile 8 dimineața. Acuzatul apare în sală însoțit de apărătorul Dr. Iuliu Pordea. Deși dintre jurați nu e încă nimenea de față, acuzatul totuși trebuie să rămână aci, fiindcă sunt 8 ciasuri trecute, iar începerea pertractării se poate anunța în tot momentul.

Dintre jurați nu se arată însă nimenea în sală, dar prin odăile de-alături se aude mereu vorbă și gălăgie... Din când în când intră câte unul și în sală, îl privesc mai mult sau mai puțin acru pe acuzat, — care șede pe scaun într'un colț, — iar după aceea din nou iese în odaia de-alături, de unde se aude mereu gălăgie și vorbă multă.

În fine, dintr'o odaie de-alături, intră o ceată de vr'o 30 „buni cetățeni și patrioți”. Cu toții se uită acum din nou asupra „dușmanului”, ce șede în colț, de unde privia totul cu sânge rece. Jurații umplu deodată scaunele. Între ei sunt o seamă de „fleșeri” bine desvoltați, meseriași și comercianți, precum și câțiva oameni mai cu carte.

Din sinul acestora, după începerea pertractării, sunt a se alege cei 12 jurați. Procedându-se la alegere, apărătorul se folosește de dreptul, cel are acuzatul, și respinge o seamă de jurați, pe cari îi consideră cu mult prea mărginiți în judecata lor, decât — ca să-și poată da o părere cum se cade asupra procesului, ce stă în desbatere.

Acuzatul observă însă apărătorului, că ar dori, ca între cei 12 jurați să fie aleși din cât se poate oameni, cari cunosc mai multe limbi, oameni cari au umblat în străinătate, în fine oameni, cari pot să judece și privească lucrurile dela un pedestal mai înalt.

Dar asupra acestora acuzatul a fost în curând liniștit... I-s'a dat lămuriri, că dintre toate cele peste 30 persoane de față (jurații și cu juzii și procurorul la oaltă) doar de sunt atâția câte degete la o mână, cari să mai cunoască o a doua limbă, bună oară limba germană sau alta.

La auzul acestor informații, acuzatul a luat o ținută și mai rece ca până acum, fiindcă își dădea seama, că la ce verdict se poate aștepta din partea unei astfel de curți cu jurați și judecători...

Urmează depunerea jurământului din partea juraților, iar după aceea se intră în desbaterea procesului, al cărui subiect e „agitație contra națiunii maghiare”.

Articolul „Macedonia Ungariei”, acest memento al îndreptării, i-a alarmat pe cei chemați la răzbunare, și iată-i în paradă deplină cu fețele grave, cum te mustră — pe tine, biet acuzat și „dușman” — din creștet până 'n tălpi, abia așteptând să-ți poată arunca cu cunoscutul lor cavalerism ștreangul peste libertatea ta personală, uitând cu totul că sufletul și gândul tău

Dumnezeu, judele tuturor juzilor, îl călăuzește, față de care ei sunt atât de neputincioși.

Implinite formalitățile obișnuite de deschidere, să cetește articolul învinuit, cu accentuare patriotică... Prea stimații jurați ascultă și să scandalizează...

Președintele întreabă pe acuzat, dacă el e autorul articolului. Acesta răspunde, că nu el l'a scris, dar l'a cetit înainte de a-l da la tipar și prin urmare se identifică (il privește ca când ar fi scris de el) cu cuprinsul articolului, în care nu vede nici o agitație. De altcum are de gând a se apăra, dorind a spune stările, între cari trăim noi, Români, și de ce suntem nemulțumiți. Voeste să înceapă a se apăra, dar președintele îl oprește, zicând că asta o va putea face mai târziu.

După o mică pauză își începe procurorul vorbirea sa măiastră de acuză, care culminează în timbrarea noastră de „ellen-ségek” (dușmani), cari ar trebui estirpați de pe pământul celor „veșnici”, căci doar ei au încheiat încă înainte de facerea lumii învoială cu Atotputernicul asupra băștinătății în petecul cel mai fericit al pământului, obținând singuri dreptul primiorității.

Un episod din decursul pertractării: Curtea cu jurați s'a retras în trei rânduri. În acest timp, într'un rând procurorul a început a vorbi cu translatorul (tălmaciul), spunând că doar atâta libertate ca în Ungaria, nu au naționalitățile nici în Svițera sau bună oară Poloniei în Germania. Băgând de seamă acuzatul, că despre ce e vorba, îi reflectează tălmaciului, că ar dori bucuros să discute cu procurorul asupra stărilor din acele țări, pe cari le cunoaște din experiență proprie la fața locului, în decursul mai multor ani, cât a petrecut în străinătate, iar nu ca procurorul din cetit al cine știe ce foi șoviniste ungurești. Tălmaciul, uitându-se la procuror, observă, că o discuție cu procurorul nu e admisibilă. (Dar procurorul poate discuta cu tălmaciul?! — care pentru el e persoană privată. Red.).

Apărarea a provăzut-o dl Dr. Iuliu Pordea, cu toată tehnica sa neîntrecută de orator. Îți era mai mare dragul să vezi, cum rând pe rând se prăbușesc „dovezile” imposibile sub greutatea logicii severe a apărătorului superior.

Ei, dar apoi, dacă jurații ar fi cumpănit bine asupra celor spuse de dl apărător, unde ar fi rămas ei cu „patriotismul” lor? Dacă ar fi voit a lua în seamă, că la poporul nostru i-se face atâta și atâta nedreptate, încât pleacă mereu la America, în Rusia, Basarabia, Dobrogea etc., — atunci de sigur trebuia să achite pe acuzat, care a fost tras la răspundere tocmai pentru un articol, în care să descopere aceste neajunsuri, ce sunt în stare să ducă lucrurile acolo, încât oameni străini să spună, că stările dela noi sunt asemănătoare cu cele din Macedonia.

Dar nu! Așa ceva nu-i iertat a se spune. De aceea, voi juraților, oameni nepărtinitori și cu vederi largi, sunteți acum chemați a vă spune părerea de „cetățeni buni” față de un „dușman”.

Apelând la patriotismul juraților își încheie procurorul a doua vorbire.

Văzând acestea, — precum și ținând cont de spiritul ce se sălășluisese în sală în decursul pertractării, — acuzatul, la întrebarea, dacă acum voeste să se apere, face următoarea declarație: „Văzând spiritul,

ce domnește acum, am părerea că nu vă pot convinge despre nevinovăția mea, de aceea renunț la dreptul de a mă mai apăra și personal“.

Acum președintele le dă ultima pilulă de patritism stimaților jurați, cari apoi se retrag. După câteva minute și verdictul e gata: „da!“ e vinovat!

Tribunalul, în urma acestui verdict patritic, îi croește acuzatului pedeapsa de: **în numele Regelui 8 luni temniță de stat și 600 coroane amendă!** la care chiar

și procurorul nu se așteptase. Acuzatul nu băgase bine de seamă câte luni sunt. Întrebând pe talmaciu, acesta îi spune, că opt, la ceea ce acuzatul, cu zimbetul unui om conștiu de sine, îi reflectează: „Opt luni!?..., numai atât!“ apoi s'a întors și s'a dus la apărător, cu care la olaltă în curând au părăsit sala, unde, în *numele Regelui* i-se făcuse dreptate, după o desbatere de câteva ciasuri.

Contra sentinței s'a înaintat recurs.

Coresp.

† Aurel Vlaicu

În foaia din săptămâna trecută am scris despre marea nenorocire întâmplată cu Vlaicu, dând totodată și mai multe amănunte asupra măreței înmormântări, ce i-s'a făcut acestui Vultur al Ardealului.

Pierderea lui Vlaicu a sguduit și umplut de durere neamul românesc de pretutindenea. Dovadă despre această durere s'a dat mai cu seamă din prilejul înmormântării, la care a luat parte mult peste 100 de mii de persoane din București și din alte părți.

O înmormântare ca a lui Vlaicu — după cum spun Bucureștenii — nu s'a făcut până acum în acest oraș. Aceasta n'a mai fost numai o înmormântare, ci o mare și adevărată manifestație națională pentru genialul fiu al Ardealului, unde trăiesc atâția frați asupriți...

Tot ce-a fost mai ales în București, plecase ca să dea ultimul salut de adio neuitatului Vlaicu. În *numele Regelui Carol* eră ministrul Său de războiu, generalul Hârjeu, iar alături și după el urma un mare număr dintre cei mai aleși fii ai neamului românesc, apoi mulțimea poporului. Prin stradele, pe unde a trecut cortegiul, încetase orice altă mișcare. Pe balcoane, în ferestri, pe coperișele caselor și peste tot locul se adunase sute și mii de oameni, cari așteptau să vadă cortegiul.

În numărul trecut am dat vorbirile, pe cari le-au ținut domnii *Dr. Aurel Vlad* în numele Românilor din Transilvania și Ungaria, *Dr. Voicu Nițescu* în numele presei transilvănene, *Dr. Lupu* și *Const. Nicolau* în numele Românilor Macedoneni.

Dăm mai jos și unele părți din celelalte vorbiri, ce s'au mai ținut.

După săvârșirea serviciului religios în biserica Sfântului George, — unde a fost așezat catafalcul lui Vlaicu — arhiereul și vicarul mitropolitan **Teofil Ploșteanu** a ținut o scurtă, dar pătrunzătoare vorbire, prin care a scos la iveală meritele răposatului. Între altele a zis următoarele: Sufletul nostru ia parte la groaznică durere. Ce putem spune de această întâmplare? Numai faptele pot vorbi. A trecut, s'a dus...

Chiar acum, când ne ducem să însoțim la ultimul locaș, ceea ce ne-a fost mai scump, mai drag, să se știe: ce deșarte sunt bucuriile pe lumea aceasta. Moartea are săgeți felurite, cu cari lovește oricând. Averea noastră, frumusețea, se duc, podoabele cari rămân însă sunt cele sufle-

tești. Scopul vieții acesteia e datoria. Vlaicu și-a îndeplinit-o cu sfințenie.

...El n'a murit, ci doarme. Nu poate muri, are drept să trăiască, va trăi în amintirea noastră. Avem destule motive să plângem, însă ne mângâie revederea în ceruri. Icar s'a ridicat prea sus, prea aproape de soare... și a căzut. Vlaicu s'a înălțat, a căzut, dar merge la tatăl ceresc să-și ia răsplata meritată.

Numele lui Aurel Vlaicu va fi purtat din gură în gură atât cât vor fi buze ca să-l pronunțe, atât cât vor fi ochi, cari să-l plângă!...

Dl ministru de războiu Hârjeu a spus următoarele: Scumpul meu Vlaicu, Se cuvine să cinstim înainte de toate virtuțile ostășești, despre cari ai dat dovadă strălucită în timpul campaniei, când prin recunoașterile ce ai făcut cu aeroplanul tău ingenios, ai adus armatei neprețuite servicii.

Din ordinul Maj. Sale regelui României vin să-ți depun pe piept ordinul „Virtutea militară“. Acesta este ordinul, care se dă numai bărbatilor înzestrați cu cele mai înalte calități, cari sunt cei mai mari fii ai țării românești.

În numele armatei, care te plânge, îți aduc ultimul nostru salut, iar părinții tăi să nu piardă curajul, ci să fie fericiți și mândri că au avut un fiu ca tine.

Dea Domnul Dumnezeu ca pământul ce va îngropa țărina ta să rodească și alți fii de seama ta, pentru mândria noastră.

Dormi în pace!

Cuvântarea părintelui asesor Lazăr Triteanu. După cuvântarea dlui locotenent-colonel Mihail cosciugul a fost ridicat și scos afară. În curte a vorbit, în numele bisericii române din Transilvania și Ungaria, dl Triteanu, care a zis, între altele, următoarele:

În glasul meu plânge neamul românesc din Ardeal. Eram adunați la Orăștie pentru serbările culturale ale „Astrei“ și-l așteptam pe Vlaicu, care a sintetizat întreg complexul năzuințelor culturale și naționale ale poporului român de peste munți.

În locul său însă ne-a sosit știrea telegrafică cu vestea morții acestui al doilea Icar din mitologia greacă. A fost un Prometeu, căci în zborul său falnic a încercat să smulgă o rază de soare din ceruri pentru a o arunca în bezna întunecului nostru. În avântul său măreț însă a căzut.

Dumnezeu ne-a luat una după alta trei

jertfe: Iosif, Chendi și Vlaicu. De ce a fost oare scris ca tocmai noi, cari suntem — poate — *cei mai credincioși* din toate neamurile pământului, să fim atât de crunt loviți? Sau neamul nostru trebuia să urce această Golgotă a suferințelor și să aducă cele mai mari jertfe pentru ca în schimbul lor să i se dea o biruință apropiată?!

— De ce Doamne, tocmai pe noi ne cerți astfel?...

Dar iarăși ne 'ntoarcem la Sfânta Scriptură și ne mângâiem gândindu-ne, că pierderea aceasta nu e decât Golgotha neamului, căreia trebuie să-i urmeze o înviere.

Noi deplângem în această clipă grea pierderea celui mai de seamă fiu al Ardealului, a celui mai bun Român.

În veci pomenirea lui!

Cuvântarea dlui G. Bărbulescu. Iată că acel ce străbatea văzduhul, ca să arete lumii întregi, de ceea ce e în stare să descopere și să săvârșască mintea românească, iată că astăzi face să străbată și să tremure de cea mai mare durere inima unui întreg neam, ce se fâleă cu numele lui Aurel Vlaicu. Și este o durere neînțeleasă și mare, fraților, pe care o simțim astăzi, pentru că mare a fost celce spintecă văzduhul, ducând peste mări și țări faima numelui de Român. Și cum să nu fie mare durerea ce ne-o face pierderea lui Vlaicu atunci, când un neam mare, întregul neam românesc de pretutindeni, pleacă la pământ genunchile zdrobit de durere, că cel mai îndrăzneț și cel mai iscusit aviator al său astăzi nu mai este.

Iar astăzi fraților, îl petrecem la locașul de veci, nu numai noi ceice ne-am adunat de aproape și din depărtări în jurul lui, îl petrece cu inima îndurerată întregul neam, marele neam românesc de 15 milioane.

Nu eu, întristată adunare, voi fi acela care să descriu durerea ce simte un neam întreg prin pierderea genialului Vlaicu... avem scriitorii nostri, avem talentele noastre, cari vor face aceasta. Eu am ținut numai ca celce reprezintă industria și comerțul orașului *Ploști*, în apropierea căruia s'a întâmplat marea nenorocire națională, în numele Ploștiului zic am ținut să-mi iau rămas bun pentru ultima oară dela neprețuitul meu prieten.

În momentele acestea de mare doliu național, o singură nădejde ne mai poate alina durerea noastră românească: nădejdea aceea că bunul Dumnezeu ale cărui mistere sunt nepătrunse de mintea noastră, va face ca din înzestratul neam românesc să mai răsară alt talent, alt spirit întreprinzător ca acel ce a fost Aurel Vlaicu.

Singură această nădejde ne mai poate domoli durerea sufletelor noastre.

Noi ceice am fost în cele dintâi momente lângă corpul încă cald, vom face ca locul unde și-a găsit sfârșitul să fie însemnat printr'un monument spre vecinică amintire cu numele lui Aurel Vlaicu.

În aceste manifestări pentru scumpul dispărut părinții și cei mai de aproape ai lui Vlaicu să găsească o mângâiere.

De astăzi înainte scumpul lor Aurel nu va mai fi numai al lor, ci va fi prin moartea lui al neamului românesc. Un întreg neam îndurerat zice astăzi: „Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească“.

(Vezi continuarea la pagina 9 a foii).

Serbările „Asociațiunii” la Orăștie.

În numărul trecut am dat numai un foarte scurt raport asupra serbărilor „Asociațiunii” la Orăștie. Aceasta din cauza morții genialului nostru aviator Aurel Vlaicu, despre care am voit a aduce cât mai multe amănunte. Vom continua deci acum, a da mai în jos un raport mai pe larg asupra celor petrecute la Orăștie, unde s'a fost adunat atâta lume românească.

Începutul serbărilor a avut loc încă Sâmbătă în 13 Septembrie n., când, cu trenul dela 4 ore după amiază a sosit **comitetul central** din Sibiu, în frunte cu dl *Andrei Bârseanu*, președintele Asociațiunii. La sosirea în gara Orăștiei comitetul a fost salutat prin frumoase cuvinte din partea dlui *Dr. Aurel Vlad*, căruia i-a răspuns dl președinte Bârseanu. După aceea oaspeții sosiți, dimpreună cu Orăștienii sosiți spre întâmpinare, s'au urcat în trăsură și au plecat spre oraș.

Seara la 8 oare s'a aranjat **seara de cunoștință** la „Hotelul Central”. În numele comitetului de primire a vorbit dl *Dr. Romul Boca*, iar în numele oaspeților sosiți a răspuns canonicul *Dr. V. Suciu*. În tot decursul serii a domnit o adevărată veselie românească în sînul celor adunați.

Ziua primă.

Duminecă dimineața, în 14 Septembrie n., cerul eră înourat și plouă binișor. Dar în curând a început a se lumina tot mai bine, iar mai târziu a dat soarele, desfășurându-se o zi foarte frumoasă.

De dimineață, la 7 ore, s'a început **slujba dumnezeiască** în ambele biserici române, servind mai mulți preoți.

Dar înainte cu câteva minute de începerea slujbei, ca fulgerul s'a lătit vestea, că **Vlaicu ar fi murit**. Se susținea, că iubitul nostru aviator a plecat dela București în aeroplan, ca să treacă Carpații în sbor și să vină la Orăștie la serbările Asociațiunii. Lumea stătea îngrozită, deocamdată nimenea nu voia să creadă, ci mulți dădeau cu socoteala să nu fie la mijloc vr'un svon răutăcios.

În curând însă afacerea se lămurise, făcându-se cunoscut că la adresa dlui *Dr. Aurel Vlad* a sosit următoarea telegramă cu datul de 13 Septembrie: „Aviatorul nostru genial Vlaicu, făcând astăzi un sbor, cu gândul să treacă Carpații în spre Orăștie la serbările Asociațiunii, cade la oarele 5 lângă Câmpina, rămânând mort pe loc. La locul nenorocirii se prezintă Câmpina întreagă. Țara în doliu adânc. Pregătiți părinții nenorociți. *Nedelcu*”.

Acum nu mai eră nici o speranță, că starea lucrului ar mai putea fi altcum. Toată lumea se schimbă deodată. În fiecare pătrunse o durere înăbușită. Cu toții se gândeau la marea nenorocire a genialului aviator român.

Între astfel de împrejurări, mai mult triste decât vesele, s'a deschis la cînsurile 10 înainte de amiază **prima ședință a adunării generale** a Asociațiunii prin dl președinte Andrei Bârseanu. Dăm și noi unele părți mai în-

semnate din frumoasa vorbire a dlui președinte, care a zis, între altele, următoarele:

Când venim a desfășura pentru a doua oară, după un restimp de aproape treizeci de ani, steagul culturii naționale în acest centru înfloritor românesc, prima datorie ce ni se impune este, să salutăm din adâncul inimii pe frații și pe surorile noastre din Orăștie și să le aducem tributul recunoștinței noastre, că în împrejurările grele prin cari trecem și cari, poate, pe dânsii i-au atins mai mult, n'au pregetat a ne găzdui în modul cel mai plăcut, dovedind atâta dragoste față cu cei de o limbă și de un sânge cu dânsii, și atâta înțelegere pentru înaltele gânduri, urmărite de însoțirea, în numele căreia ne-am întrunit astăzi aici.

Orăștienii au dat o nouă dovadă, că adevărata dragoste frățească nu cunoaște nici o piedecă: potopul apelor nu o poate stinge, nici o strimtoare materială nu o poate înăbuși, și că acolo unde este adevărată înțelegere pentru interesele cele mari ale neamului, chiar și în împrejurările cele mai grele, se pot face minuni.

În adevăr, doamnelor și domnilor, ce poate fi mai însemnat pentru un neam, ca înarmarea lui cu armele biruitoare ale științei, înălțarea lui din ce în ce mai mult pe scara nesfârșită a progresului, îngrijirea însușirilor sale caracteristice: a limbii strămoșești, a portului și a datinilor moștenite dela strămoși, întărirea lui morală și materială, deprinderea lui cu tot ce este bun, drept, frumos și folositor, — cu un cuvânt: asigurarea viitorului lui și pregătirea unui viitor mai bun prin cultură?

A-și creia o soartă mai bună este nîzuința firească a oricărei vietăți conștiente; a se îngriji de viitor este o datorie elementară a ori și cărui individ, și cu atât mai mult a unui neam întreg.

Popoarele dornice de viață au înțeles pe deplin adevărul acestei păreri și astfel le vedem pe toate lucrând din răpuleri pentru îmbunătățirea sortii lor, folosind orișice moment pentru întărirea morală și materială a lor, pășind mereu înainte pe calea nesfârșită a progresului și astfel croindu-și un viitor mai fericit.

Chiar și în zilele noastre ne-a fost dat a vedea neamuri, mai puțin numeroase ca al nostru, smulgându-se din amorțeala, în care se părea că sunt cuprinse, și încercându-se să iasă la soare, la lumină, întocmai cum vulturii de pe crestele munților se avântă în înaltul cerului, dând dovadă de îndrăzneală și de putere.

O urmare a acestei nîzuințe firești spre înaintare și spre pregătirea unui viitor mai vrednic de ființa omenească sunt toate sforțările de peste o jumătate de veac ale poporului nostru: susținerea miilor de școale și biserici, împreună cu atâtea jertfe, înființarea atâtor însoțiri de tot felul, îndemnul spre trezirea conștiinței naționale, făcute cu graiul viu și cu condeiul de cei mai aleși ai noștri.

Un semn al aceleiași nobile porniri spre ridicarea neamului, din care facem parte, în șirul neamurilor luminate și cu viitor, este și înființarea Asociației noastre, care încheie în acest moment 52 ani ai existenței sale și ale cărei lucrări din anul din urmă avem a le cerceta și a le judeca.

Cu multă însuflețire și cu mari așteptări au pășit, cum am avut onoare a arăta și cu alt prilej, părinții noștri la întemeierea „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”.

Numărul tot mai mare de despărțăminte și de agenturi, miile de prelegeri și de șezători populare, ținute cu deosebire în comunele rurale, numărul frumos de cetitori ai Bibliotecii populare la „Asociațiunii”, bibliotecile populare, al căror număr crește an de an și care se va înmulți și mai mult în scurtă vreme, în urma marimii dar primit în anul din urmă din partea marelui binefăcător *Vasile de Stroescu*, însoțirile economice și culturale, care încep a răsări tot mai des și care sperăm, că se vor desvoltă și mai mult, sprijinite de acelaș mult meritat bărbat, încercările tot mai stăruitoare de a deprinde cu cetitul și cu scrisul pe cei necunoscători de carte, — sunt tot atâtea dovezi grăitoare, că Asociația noastră nu lucră în pământ sterp, ci că silințele membrilor ei aduc an de an roade tot mai bogate.

E adevărat, lucrarea cea mai de preț a Asociației noastre nu e o lucrare, ale cărei urme să se poată vedea și simți imediat, ci este mai mult o lucrare mărunță, de multeori nebagată în seamă, dar care s'ar putea asemăna cu picăturile unei ploii călduțe de vară, care cad încet, domol, dar care fac, ca sămânța aruncată în pământ să încolțească, să crească și să aducă rod.

Și când mă gândesc la munca desinteresată, pornită din suflet curat românesc și din dorința de a face bine celor de un neam și de o lege cu dânsii, a atâtor sămănători ai sămințelor culturii naționale: preoți, învățători, advocați, medici, funcționari, agronomi, studenți, cari nu pregetă a propovădui an de an binele, adevărul și frumosul în sânul poporului nostru și a-l împrieteni tot mai mult cu cartea românească, nu pot să nu le exprim din locul acesta de onoare întreagă recunoștința noastră pentru ostenețele, ce le aduc spre înaintarea neamului, din care facem parte, și să-i asigur, că jertfele lor sunt cel mai prețios prinos, ce se poate depune pe altarul obștei celei mari românești. Chiar dacă numele lor de multeori rămâne necunoscut în cercuri mai largi, își vor afla cea mai prețioasă răsplătă în convingerea, că și-au îndeplinit cea mai sfântă datorință față cu frații lor de acelaș sânge.

Eu văd în oamenii aceștia pe adevărații apostoli ai culturii naționale și Vă mărturisesc, că rareori m'a impresionat așa de mult o scrisoare, ca neajutorata Cartă postală a unui biet cantor din părțile de Miază-noapte ale Ardealului, el însuși abia cunoscător de carte, care să adresează biroului Asociațiunii în chipul următor:

„Onorată Asociațiune. Rog, să ne trimiți gratis 12 abecedare, c'am înființat 12 analfabeți și numa Visuri și Epistole cetesc, și ni-i foarte lipsă ca să deprin(dem) la cetit, și să ne trimiteți și a 2 carte de cetire 4 exemp(o)lare, aci de tri săptămâni ne învățăm și pot ceti și să (va) face bun spor, încât face bine a ne trimite”.

Câtă vreme vom avea în mijlocul nostru asemenea oameni, cari să ia pe umerii lor de bună voie crucea apostoliei, putem privi cu încredere în viitor, siguri fiind, că razele de lumină împrăștiate de ei vor pre-

găti zorile unei vieți mai măndre naționale.

Dar: ogorul este întins, lucrul este mult, aveam oare muncitori în de ajuns, ca să nu rămână nici un petec de loc nelucrat, ci fiecare colțisor să aducă la timpul său roadele așteptate?...

Negreșit în timpul din urmă s'a făcut un pas însemnat pentru luminarea poporului nostru și pentru înzestrarea lui cu cunoștințele cerute de vremile de astăzi, dar, cu toate acestea, cât mai este de făcut în viitor, ca poporul nostru să poată ajunge, măcar în parte pe celelalte neamuri, care favorizate de împrejurări, ne-au apucat mult înainte pe cărarea fără sfârșit a progresului, — căci nu trebuie uitat, că dacă am izbutit a face câțiva pași înainte, nici celelalte neamuri n'au stat pe loc, ci au progresat și progresează necontenit!

Lucrarea pentru luminarea poporului nostru este abia începută, ea va trebui urmată în viitor cu o energie din ce în ce mai mare și la această lucrare mântuitoare trebuie să-și dea partea sa fiecare om, care se bucură de un grad mai înalt de cultură, fiecare Român cu cunoștință de carte, — și anume — datorită sa față cu frații săi mai puțin luminați va fi cu atât mai mare, cu cât mai bogat este capitalul său de cunoștințe. Altfel toată silința lui va fi o avere moartă din punct de vedere național. Sau, cum a zis cu atâta dreptate săptămânile trecute unul dintre bărbații noștri de școală cei mai luminați și mai de inimă: „La dreptul vorbind, valoarea noastră a celor cu lumină de carte, nu se socotește după măsura, în care suntem „dobă de carte“, cum zice Românul, adică nu se măsoară după găletele de învățătură, ce am încărcat în hambarele sufletului nostru, ci după bogăția de lumină, ce știm să răspândim în jurul nostru din învățăturile agonisite, după bogăția de bine, ce pot să profite alții dela noi. Un om foarte învățat, din a cărui învățătură nu profită nimeni nimic, nu se deosebește prin nimic de un om cu deosebire prost și neînvățat“.

Credem însă că oamenii noștri cu carte își vor îndeplini pe viitor și cu mai multă sfințenie ca până acum datorită lor față de frații lor mai mici și mai lipsiți de învățătură, și nu-și vor ascunde lumina minții lor „sub obroc“, cum zice scriptura, ci o vor pune pe masă ca să lumineze tuturor.

Dar nu numai bărbații pot avea loc în această campanie purtată sub drapelul strălucitor al culturii naționale, ci în aceeași măsură pot da mână de ajutor și femeile. La vatra familiară, în școală ca profesoare, în reuniunile culturale și de caritate, ele încă pot contribui în mod însemnat la triumful luminii și la întărirea sentimentului național și anume cu atât mai mult, cu cât formarea generațiilor tinere stă în prima linie în mâna femeii, ca mamă.

Ar fi de prisos, să caut a arăta însemnatatea femeii, ca păstrătoare a graiului național și a obiceiurilor străbune, deoarece este un lucru prea cunoscut. Fac însă constatarea îmbucurătoare, că conștii de chemarea lor, femeile noastre încă iau parte din ce în ce mai activă la lucrarea de înălțare și de întărire a neamului nostru.

Astfel prin colaborarea stăruitoare, conștientă și armonică a tuturor factorilor de viață ai poporului nostru, putem spera să vedem odată gîntea noastră ocupând cu cînte, între celelalte gînti locul, ce i se cuvine în urma originii sale nobile, cu care a dăruit-o Dumnezeu.

Viitorul mai bun al unui neam se făurește prin muncă neobosită, prin devotament desăvârșit și de multeori prin jertfe grele.

Ce muncă ar putea fi însă prea grea, ce jertfă s'ar putea numi prea mare, când e vorba de asigurarea viitorului nostru?...

Părinții noștri au dovedit-o; noi n'avem decât să le urmăm exemplul!“

La sfârșitul vorbirii dl președinte a fost viu aplaudat din partea publicului de față.

Vorbește apoi dl **Dr. Aurel Vlad**, care prin cuvinte puține, dar pătrunzătoare la inimă, în numele despărțământului Orăștie al „Asociației“, salută adunarea generală, care se întrunește azi în această localitate.

Urmează la cuvânt dl **Dr. Iuliu Maniu**, care prin cuvinte potrivite salută „Asociațiunea“ în numele „Societății pentru crearea unui fond de teatru român“.

După aceea iarăși ia cuvântul dl președinte **Bărseanu**, care mulțumește ambilor vorbitori, apoi propune trecerea la ordinea zilei, conform programului adunării.

Raportul general al comitetului central, fiind deja împărțit între membri, se consideră de cetit. Se trece deci la alegerea celor patru comisii: 1. Comisia pentru studierea raportului general, 2. Controlarea socotelilor, 3. Inscrierea membrilor noi, 4. comisia de candidare.

Cercetându-se ce propuneri au intrat, se constată, că este numai singura. A prezentat-o dl **George Dobrinu**, învățător pensionat în Bucium. Dl Dobrinu propune, ca în fiecare comună să se constituie (înființeze, pună la cale) o *judecătorie de pace*. Aceasta judecătorie, compusă dintre oameni fruntași din sat, ar avea să încerce totdeauna o împăcare între oarecari locuitori ai comunei, cari ar ajunge în ceva neînțelegeri. E lucru știut, că mulți săteni pentru lucruri de nimic fug la avocat, prin ceace apoi mai totdeauna ajung de își mănâncă averi întregi cu judecățile. Propunerea se dă spre studiere comisiei însărcinată cu studierea raportului general.

Cu acestea ședința primă se declară de încheiată, anunțându-se a doua pe Luni, în 15 Sept. n. la 10 ore înainte de amiază.

O foarte bună impresie asupra celor prezenți la ședință a făcut sosirea în mijlocul nostru a dlor **Barbu-Delavrancea**, fost ministru în România, **Virgil Arion**, președintele Ligei Culturale și **A. Florescu**, secretarul Ligei, pe cari publicul îi aplaudă de călduros.

Sfârșindu-se ședința publică, directorii și delegații despărțământelor se întrunesc la o **consfătuire** între ei, la care iau parte peste 30 persoane. Dar fiind timpul înaintat, — după o scurtă discuție, — consfătuirea se amână pe Luni dimineața la 9 ore.

Dela ședință publicul se îndreaptă spre Hotelul „Transilvania“, unde s'a făcut **deschiderea expoziției** aranjată de „Reuniunea meseriașilor“, „Reuniunea Economică“ și „Atelierul de țesături“ din Orăștie. — Vorbirea de deschidere a ținut-o dl președinte al meseriașilor **Adrian Cristea**, căruia i-a răspuns dl **Bărseanu**, președintele „Asociației“. A urmat apoi un frumos imn, cântat de Reuniunea de cântări din Orăștie, iar după aceea dl profesor **Precup**, în fruntea unei deputațiuni a me-

seriașilor din Blaj, al căror președinte este, salută călduros pe frații meseriași din Orăștie. Reuniunea meseriașilor sibieni încă a fost reprezentată prin dnii **George Poponea**, vice-președinte, **Stefan Duca**, notar și **Florea Crucița**, cassar.

De altcum expoziția s'a prezentat foarte bine. Aci am văzut o mulțime de chindisituri și țesături românești, lucrate și expuse de „Atelierul de țesături“ din Orăștie, între cari o perdea comandată din partea Reginei Elisaveta a României, niște haine (odăjdii) sfinte comandate de episcopul Hosu, apoi covoare, perine, fețe de masă etc. etc.

Dintre obiectele expuse de meseriași am observat: un dulap foarte frumos și modern aranjat cu cărți legate de dl **Petru Ilieș**, măiestru compactor în Orăștie; dl **Dumitru Martin**, măsar, a expus între altele o frumoasă masă cu bibliotecă pe ea; dl **Vasilie Vălean**, originar din Văling, absolvent al școlii de sculptură și măsurit din Câmpulungul Bucovinei, a expus două paturi lucrate tot cu motive naționale, de asemenea și alte obiecte diferite. Dl **Vălean** a primit o bursă (stipendiu) și dela „Asociația“ noastră. Credem, însă, că acest tinăr, care dovedește un deosebit talent și atragere pentru cariera lui, va fi sprijinit și încurajat, ca să poată merge mai departe în străinătate. Au mai expus dnii **Ioan Lăzăroiu**, fabricant de căhale în Barul mare; **Nic. Crișan**, cojocar (pieptare); **Rosalin Ionescu**, pielar (diferite piei argășite); **Dumitru Jurca**, croitor, (haine săliștenești); **Ilie Lădariu**, ferar (o trăsura); **George Astăluș** și **Dănilă Goldean**, ferari (câte o căruță) etc. etc.

Expoziția meseriașilor a aranjat-o dl **Adrian Cristea**, funcționar la „Ardeleana“ și **Ioan Ciontea**, conducător de tipografie. — Expoziția atelierului de țesătorie au aranjat-o doamna **Victoria Dr. Erdelyi** n. **Bardoși** și d-șoara **Victoria Barițiu**. — Expoziția țesăturilor adunate dela țărance a aranjat-o doamnele: **Aurelia Boldea** n. **Barițiu**, **Maria Moța**, **Victoria Domșa**, **Anna S. Vlad**, **Hedwiga Dr. Muntean**, **Lucreția S. Damian** și d-șoara **Valeria Ștefănescu**.

Prezidente al acestui comitet de aranjare au fost doamnele: **Aurelia Boldea** n. **Bardoși**, cari au dovedit foarte bu gust și pricepere.

Laudă și cînte se cuvine tuturor acestora, cari au lucrat frumoasele și diferitele obiecte expuse, precum și acestora, cari n'au cruțat nici o oboseală — după cum știm din vorbele unora — pentru buna reușită a expoziției.

După vizitarea expoziției publicul s'a împărțit care în cotro pentru a lua masa. Parte mare dintre străini s'au întors însă iarăși la Hotel Central, unde, în sala cea mare, la 2 ore s'a început **banchetul**, la care au luat parte peste 200 persoane. Aci s'au ținut și mai multe vorbiri, obicinuite la astfel de ocazii: dl președinte **Bărseanu** a tostat pentru Maiestatea Sa Monarhul nostru, dl **Oct. Sgîlbea**, directorul „Ardeleanei“, pentru comitetul central, canonicul **Dr. Vasile Suciu** pentru comitetul aranjator și despărțământul Orăștiei, asesorul **Nic. Ivan** pentru autoritățile administrative. Vorbitorului din urmă i-a răspuns dl **Andree**, primarul Orăștiei, care prin cuvinte călduroase salută pe Românii adunați sub aripile „Asociației“, laudând totodată hărnicia poporului român. La urmă vorbitorul

a fost viu aplaudat din partea întreg publicului român. A urmat apoi dl protopop al Clujului, *Dr. Dăianu*, care a vorbit pentru oaspeții din regat: dnii Delavrancea, Arion și Florescu. Cuvintele din urmă ale vorbitorului au fost acoperite cu aplause nesfârșite la adresa iubiților frați din România. Timp îndelungat lumea aplauda mereu, fiindcă voia ca să audă vorbind și pe marele scriitor și om politic Delavrancea.

La stăruința publicului dl Delavrancea, — o persoană de statură înaltă și simpatcă, cu un frumos păr cărunt, — se ridică și începe a vorbi despre *dragostea și iubirea, ce trebuie să stăpânească întreg neamul românesc*. Oratorul a vorbit foarte fin și totuși adânc, iar când a încheiat cu cuvintele „*Noi Românii (înțelegând pe cei din România) avem o chestiune, despre care de loc, sau tare puțin vorbim, dar la care totdeauna ne gândim*”, — publicul de față a erupt în niște aplause, cum n'au mai fost în tot decursul serbărilor.

Ultimul vorbitor a fost dl profesor *Precup* dela Blaj, care a toastat pentru presă (gazete), zicând că aceasta e o mare putere în orice stat. La noi, însă, rolul presei e și mai mare, deoarece — între împrejurările în cari trăim — ea e chemată a ține treaz simțul național pentru timpuri mai bune și a contribui la ridicarea poporului român în știință și cultură.

Ridicându-se acum publicul dela mese, cu toții au eșit în stradă, pe unde aveai să treacă **conductul etnografic**, adică grupele de țărani și țărance de prin comunele din jurul Orăștiei. (La ieșirea în piață stătea muzica militară, care începuse a cânta hore și marșuri românești. Iar pe stradă, din spre Institutul „Ardeleana”, a pornit defilarea conductului. În rânduri frumoase, multe comune cu muzica lor în frunte, au pornit iubiții noștri țărani din vr'o 30 comune românești. Alături de Hotel Central se pusese ca să-i privească dl *Delavrancea* dimpreună cu dl *Dr. Vlad* și alți fruntași. Aci era acum punctul de atracțiune al țărânilor noastre, care auzise că „din Țară încă au venit niște domni marii”. „Dar cine-s”? „Unde-s”? întrebau cu toții între ei.

Și era atât de măreț și înălțător de suflet a privi acest conduct, a cărui defilare a ținut aproape un cias. Credea-i că e o armată, ce nu se mai gata... Erau aci țărâni noștri, cari se bucurau văzând atâția „domni de român” în jurul lor; iar pe cealaltă parte era o mângâiere a domnilor, adică a fruntașilor și conducătorilor poporului nostru, cari se bucurau văzând atâta popor, care îi înțelege și se adună sub aripile „Asociației”, ce este chemată a contribui la ridicarea în cultură și știință a poporului nostru.

În fruntea conductului mergea călare dl *Branga*, îmbrăcat în costum românesc. Cea dintâiu comună a fost Orăștia (călușeri și foarte mult popor), apoi a urmat Binișul, comuna în care s'a născut aviatorul Vlaicu. În frunte erau feciorii, cu *steagul învelit în pânză neagră*, iar *fetele și femeile toate cu cărpe negre pe cap*, în semn de jale pentru iubitul răposat Vlaicu. După Biniș a urmat Balomirul, Beliu (cu călușeri, ce mergeau jucând), Sereca, Bobalna (mergeau cu un car, reprezentând o nuntă și claca), Cigir, Căstău (cu călușeri jucând), Dâncul mic, Mărți-nești (cu călușeri, iar în frunte cei doi preoți din comună, unit și neunit), Ludești, Orăștioara, Pischinț (cu preotul în frunte),

Pricaz, Romos (cu preotul și călușeri), Romoșel (cu călăreți, apoi preotul și învățătorul, o nuntă cu steag, iar fetele trec cântând și cu un car cu 4 boi), Vaidei (cu călușeri), Turmașiu, Tămășeasa (călușeri), Turdaș, Spini, Șibot (cu o seamă de călușeri), Sibisel (cu o nuntă frumoasă), Vinerea (popor mult și cu un steag dintre cele mai frumos decorate) etc.

Întreg conductul a trecut peste piață, mergând afară spre Dealul mic, unde s'a adunat apoi toată lumea: atât țărânilor, ce luase parte în conductul etnografic, cât și publicul privitor. Pe Dealul mic, unde de altcum e locul de exerciții al armatei, era o priveliște măreață: tot grupuri de Români, cu steaguri în mijlocul lor, jucau și se veselau, iar publicul îi privia cu drag. De departe îți făcea impresia, că aci e o mare adunare populară, că aci trebuie să se așteaptă vr'o solie sau alt act însemnat pentru neamul românesc...

Totul a decurs în o deosebită liniște și ordine. Era joc și veselie, dar fără nici un incedint neplăcut. Fetele și feciorii (îndeosebi călușerii) erau frumos îmbrăcați, purtând foarte mulți (cu sutele) brâne și cocarde în mândrele noastre colori românești. Dar nu s'a împotrivit nimenea contra lor, ceea ce a fost și foarte cuminte. De se împotrivia, ar fi putut urmă vr'un scandal. Așa a fost o ordine exemplară, prin ceea ce desigur țara noastră numai câștigă poate, iar nu că doar ar fi periclitată. Idei de acestea se pot naște numai în capete șoviniște, cărora nu le place liniștea, ci a-nume vreau mereu să provoace scandal, ca de pildă la noi în Sibiu, — mai săptămânile trecute, — când cu instalarea noului preot R. Bucșa în Suburbiul de jos (După cum se știe, atunci pentru un prapor în colori românești s'a provocat un scandal numai ca acela. Și suntem în așteptare, să vedem ce mai sunt încă în stare a face șoviniștii noștri de aici. Ei cred, poate, că astfel vor mântui patria, care, de altcum, nu suferă nimic pentru un prapor și niște colori nevinovate. Bine, o să vadă ei la vreme, cât de mult au greșit prin astfel de provocări fără rost).

Nu putem încheia raportul nostru asupra conductului, fără a exprima o deosebită mulțumită vrednicului și mândrului popor din Orăștie și jur, care în număr atât de mare a luat parte la serbările „Asociației”. Iar prin ținuta lor, fie siguri acești țărani, că au contribuit foarte mult la un îndemn de muncă și mai mare în sânul „Asociației”, care are frumoasa chemare a lucra tocmai pentru *cultura poporului român*. De asemenea merită recunoștință și toate acele persoane, cari de sigur mult vor fi ostenit, pentru a aranja și a pune în mișcare mii de persoane, într'o ordine atât de frumoasă. Să trăiți cu toții!

Duminecă seara, la ciasurile 8, era fixat **concertul** „Reuniunii române de cântări din Orăștie”. Până s'a adunat însă toată lumea s'au făcut 9 ore. Era o îmbulzeală mare. Multă lume străină nu mai putea căpăta bilete, deoarece erau toate vândute. În fine s'a intervenit la Orăștieni, cari au dat înapoi biletele lor aproape toți, rămânând ca ei să meargă la al doilea concert, ce se va mai aranja și luni seara. În fine străinii sunt mai toți satisfăcuți, iar cătră 9 ore se începe concertul.

Ridicându-se cortina, o frumoasă priveliște se arată ochiului: toate coristele sunt îmbrăcate într'un *frumos costum național de pădureancă*. Îți era mai mare

dragul să le privești. Punctul prim a fost *Imnul Astei*, de Mureșianu. Urmează apoi frumoasa legendă „*Înșiră-te măr-gărite*”, cor mixt cu soli și acompaniament de muzică, compoziție de dl *Leonida Domide*, care însuși conduce corul în decursul acestei cântări. Publicul ascultă entusiasmat pe măiastra solistă, dna *Triteanu*, dl *Aurel Medea*, elev la școala de muzică din Viena și dl *Adrian Cristea*, care încă cântă foarte plăcut și atrăgător. Punctul al treilea e o arie din opera „*Don Carlo*”, de Verdi, cântată de dna *Triteanu* și acompaniată de d-șoara *Man* din Sibiu. Urmează al patrulea punct: „*Peste deal*”, cor mixt de Vidu, cu solo sopran cântat de d-șoara *Marița Vasilca*. Corul cântă cu deosebită precizie, iar când începe solo d-șoara *Vasilca*, lumea rămâne foarte mirată și plăcut surprinsă de vocea puternică, dulce și mlădioasă a tinerei soliste, căreia îi dorim un succes și viitor strălucit, în speranță, că se va afla vr'un fruntaș de-ai noștri, care să o ajute a se valida și a se perfecționa mai departe în arta muzicală. Iar dacă suntem bine informați, însuși dl Delavrancea s'ar fi interesat mai deaproape despre starea d-șoarei *Vasilca*.

Au urmat apoi „*Diferite piese*”, executate la pian de binecunoscuta pianistă, d-șoara Delavrancea; „*Hora Dobrogei*”, cor mixt; duetul din „*Sezătoarea*” lui Brediceanu, de d-șoara *Vasilca* și dl *Medea*, cu acompaniament la pian de d-șoara *Brangă*; „*Cine-aide a mea guriță*”, doină de Brediceanu, cântată de dna *Triteanu*, cu acompaniament de d-șoara *Man*; iar ca punct ultim a urmat „*Mama lui Ștefan cel mare*”, cor mixt cu soli și acompaniament de muzică, de Dima. Soliști au fost dna *Triteanu* și dl *Dr. Damian*. Aceasta cântare, care e una dintre cele mai grele compoziții românești, încă a fost executată destul de bine, ba luând în considerare puterile locale din Orăștie, am putea zice foarte bine. — Sfârșindu-se programul concertului, lumea s'a împărțit pe la cvartire, fiind încheiată seria serbărilor pentru ziua primă.

Ziua a doua.

După 8 ore dimineța s'a continuat **consfătuirea** directorilor și delegaților despărțămintelor „Asociației”. Se încinge o discuție interesantă asupra felului de activitate în sinul „Asociației”. La discuție au luat parte mai mulți vorbitori, dintre cari unii scot la iveală îndeosebi Biblioteca populară, pe care voesc să o vadă îmbunătățindu-se și lărgindu-se tot mai mult.

La ciasurile 10 se deschide **ședința a doua** a adunării generale a Asociațiunii.

După deschiderea ședinței, dl președinte *Andrei Bârseanu* exprimă mulțumită Orăștienilor, apoi conducătorilor și poporului din împrejurime, pentru mărețul conduct etnografic, aranjat ieri după amiază. D-Sa încheie zicând: „Cu un astfel de popor se pot face lucruri mari”. (Aplause și strigăte: Așa este! Trăească!)

După aceea se dă **cetire telegramelor** sosite din diferite părți, prin cari „Asociația” e salută și îmbărbătată la muncă. Între aceste telegrama sunt dela: Mitropolitul Mețianu din Sibiu, Profesorii dela pedagogia din Blaj, Liga Culturală din Pitești, Românii din Jibău și jur, Maria Baulescu (Brașov), Reuniunea meseriașilor din Săliște, o scrisoare a profesorului universitar Dr. Urban Jarnik din Praga etc.

Se intră în **discuția asupra raportului general**. Raportorul comisiei pentru examinarea acestui raport e dl *Dr. Valer Moldovan*, vrednicul fruntaș dela Turda. Dl

raportor, în numele comisiei, constată că în lucrările „Asociației” se observă și se face progres. În mișcarea pentru instrucția analfabeților (a învăța să scrie și citească pe cei care nu știu) ar trebui însă, a se dezvoltă o activitate mai largă. Toți cei de față sunt de aceeași părere. La discuție iau parte dnii Dr. Dăianu, Dr. Aurel Muntean, președintele Bârseanu, Dr. V. Braniște și alții, iar la urmă se hotărăște, ca în viitor să se împartă premii mai multe între cei care vor instrui pe analfabeți. Dl preșe-

dinte promite, că se va face, ceea ce s'a făcut de altcum și în trecut, dar răul e acolo, că prea puține persoane s'au înștiințat, că ar fi ținut cursuri pentru analfabeți. (Băgați de seamă aici, domnilor învățători, fiindcă D-voastră vă sună în prima linie această observare. Nu uitați a mai dezvoltă și activitate extra școlară, după ce starea materială vi se îmbunătățește mereu. Noi strigăm mereu, ca poporul să ajute școala românească. În același timp nu putem trece însă cu vederea a Vă face și

D-voastră observarea, ca să ajutați — din cât puteți — și D-voastră pe poporul de jos, spre a se ridica din întunec. Iar dacă nu știe carte, cum să se ridice!??? Deci, ceva mai mult în privința asta, se poate aștepta cu drept cuvânt dela D-voastră. Atâta de astădată! Redacția).

Asupra celorlalte chestiuni (afaceri), ce s'au mai discutat la adunarea „Asociațiunii” în Orăștie, vom raporta în numărul viitor. Intrerupem raportul pentru numărul acesta, din lipsă de loc.

Nenorocirea unui balon german

Arta cea mai mare de-a sbură prin aer cu aeroplanul sau cu balonul, a cerut și va mai cere încă multe jertfe. Noi Românii încă am pierdut pe însuși inventatorul de aeroplan *Vlaicu* și pe pilotul (care a învățat numai a sbură) *Caranda*, fost locotenent în armata română.

Alte popoare au pierdut deja cu mult mai mulți inși, în parte și inventatori, dar cei mai mulți numai piloți. O mare nenorocire s'a întâmplat zilele trecute în Germania. Cel mai mare balon militar ger-

man, cu numele „L. 1” se ridicase în aer, pentru a face exerciții și manevrări timp de 30 de ciasuri, având a sta la o înălțime de 1300—1500 de metri, ca în timp de război, spre a nu putea fi văzut bine și împușcat de dușman.

Dar a venit o furtună pe mare. Balonul a fost sucit într-o parte și alta, perzând mult gaz, în urma cărei împrejurări a căzut în mare. Deși, când au văzut primejdia, conducătorul balonului a dat îndată o telegramă fără sîrmă, cerând aju-

tor, — totuși, până să le vină ajutorul cerut, balonul căzuse deja în mare.

Acestei nenorociri au căzut jertfă 16 persoane, dintre cari unele au fost după aceea pescuite din mare, dar moarte. Balonul avea o lungime de 158 metri și putea duce cu sine o greutate de 9000 kilograme. — Chipul nostru ne arată momentul, când balonul se cufundă în mare. Unele persoane mai încearcă a scăpa, dar în curând toți sunt cuprinși de valurile furioase ale mării.

Știrile Săptămânii.

Sibiiu, 25 Septembrie n.

O vizită neașteptată în Sibiiu. Zicem o vizită neașteptată, fiindcă despre ea s'a auzit numai de câteva zile. Anume Lunia viitoare, în 29 Septembrie n., va sosi în Sibiiu dl ministru de culte și instrucțiune (pentru biserici și școli) *Bela Jankovich*. Sosirea e anunțată pe Luni seara la orele 8 și 56 minute. Marți, în 30 Septembrie, dl ministru va sta în Sibiiu, unde, — așa se spune, — vrea să viziteze... institutele de învățământ din acest oraș, iar Mercuri, în 1 Octombrie, se va întoarce iarăși la Budapesta.

Mărturisim pe față că această vizită neașteptată, anunțată așa numai dintr'odată, ne surprinde. Ba, dacă mai ținem seamă, că — după cum suntem informați, — dl ministru și-ar fi anunțat și vizite de altă natură, chestia asta mai are o față.

Susținem părerea, că afacerea cu tratativele de pace nu vreau unii oameni nici s'o lase în pace, nici s'o susțină cu *bărbăție*, sau, cu alte cuvinte, cum se cuvine pe seama unui *popor* de milioane. Băgați bine de seamă, ce faceți, măriți arhieriei! Nu uitați *dorințele poporului*, ca nu cumva să se întâmple, că acesta încă să vă uite!

În amintirea lui Caragiale. Primim spre publicare următoarele: În luna Iunie a anului 1912, a murit *marele poet al comediei și al dramei românești*, cum foarte bine numește profesorul universitar din București, dl Mihail Dragomirescu pe Ioan Luca Caragiale. Cele trei teatre naționale din București, Iași și Craiova, ca să-și manifeste adâncă lor admirațiune pentru maeștrul coborât pe vecinicie în pământul țării sale, — au reprezentat în șir la începutul stagiunilor, celebrele sale comedii „Noaptea furtunoasă“, „O scrisoare pierdută“, „Conu Leonida față de reacțiune“ și drama „Năpasta“. Iar publicul din România, se ducea în acele seri la teatru, ca la biserică, ridicând astfel altare de caldă adorațiune pentru acel mare scriitor, care cu condeiul a fost poetul aspirațiilor naționale, al dreptelor revolte, al tragicului trecut și care a știut să înfăptuiască în trăsături desăvârșite, frământările renașterii politice a României.

Și noi, Românii din Ardeal și Ungaria, admirăm pe Caragiale, pe acest vrăjitor al cuvântului românesc. Dar heavând teatrul nostru nu am putut evoca pe scenă galeria lui de eroi și „tipuri“. Acum însă ni se oferă prilejul: Pe la începutul lunii viitoare, vine la noi o trupă admirabilă din București, sub direcția dlui Victor Antonescu, în frunte cu marii artiști Ioan Brezeanu, Maria Ciucurescu, cari au fost cei dintâi cari au creat celebrele roluri ale lui Cațavencu, Nae Ipingscu, Cetățeanul turmentat, Ioan, Coana Zoițică, din nemuritoarele piese ale lui Caragiale.

Trupa din Tară, pentru sărbătorirea memoriei lui Caragiale în Ardeal și Ungaria, vor juca chiar aici aceste piese într'o ideală interpretare. Să se pregătească dar publicul nostru din Sibiiu, Făgăraș, Brașov, Sebeșul săsesc, Blaj, Alba-Iulie, Orăștie, Brad, Abrud, Lipova, Arad, Lugoj, Caransebeș, Oradea mare, Șimleul Silvaniei, Beiuș și Baia mare, precum și din satele învecinate, ca să vie în număr cât mai mare la

aceste reprezentatii, cari se vor da în lunile Octombrie, Noembrie și Decembrie, ca să cinstim cu adevărat memoria celui mai falnic scriitor-creator al literaturii românești.

Coresp.

Sfințirea bisericii din Spring Comitetul parohiei ortodoxe române din Spring invită cu toată onoarea la *actul sfințirii bisericii* care se va îndeplini Duminică, în 15/28 Septembrie 1913 precum și la toate festivitățile împreunate cu acest act.

Programul festivităților e următorul: I. Sâmbătă, 14/27 Septembrie a. c.: 1. La oarele 11½ p. m. primirea mandatarului arhiepiscopesc P. O. D. Nicolae Ivan, asesor consistorial, la gara din Cunța. 2. La oarele 5 p. m. *Vecernie* împreună cu priveghere. — II. Duminică, 15/28 Septembrie a. c.: 1. La oarele 8 dimineața serviciul divin împreună cu sfințirea bisericii; la liturgie va cânta corul învățătorilor din Săliște și jur. 2. La ora 1 p. m. *prânz comun*, în casele parohului local I. Crăciun (cuverta 3 coroane). 3. Seara la 8 oare *Concert*, în sala școlii confesionale, dat de corul învățătorilor din Săliște și jur. După concert urmează joc.

Noul hotel românesc „Orient“ din Sibiiu, se va da în întreprindere cu oferte închise până la 15 Octombrie n. și se va deschide dela 1 Decembrie 1913 eventual 1 Ianuarie 1914. Atragerea luarea aminte a comercianților și a celor pricepuți în branșa aceasta, ca să înainteze oferte pentru hotelul întreg cu restaurant cu tot sau numai ofert pentru restaurant și separat numai pentru hotel.

După cât suntem informați, reflectanții Români vor fi preferiți față de străini.

Din Arpașul de jos. În legătură cu cele publicate în numărul trecut al foii noastre, primim următoarea *Declarațiune*: Pentru orientarea publicului și a celorce mă cunosc, față de cele publicate în „Foia Poporului“ Nr. 37, deși corespondentul nu îndrăznește a eși cu numele pe față, totuși țin de lipsă deocamdată a declara, că incidentul meu avut cu dl Leon Vasu, învățător în pensie, se datorește deoparte, purtării provocatoare și premeditate, — iar de altă parte rezbunării respectivului față de o persoană cu un trecut de serviciu cinstit și nepătat de peste 20 ani, și că subscrisul am fost în *legitimă apărare*. De apărare am fost silit a mă folosi, nevoind a mă expune insultelor ce a executat dl Leon Vasu față de vrednicul preot dl Trandafir Dragomir, în anul 1902, apoi în anul 1910 în două rânduri cu încinste încărunțitul preot dl Basil Vasu și în mai multe rânduri cu alți domni. — Aceasta le dovedesc actele aflătoare în arhiva judecătorei cercuale din Făgăraș Nr. 1902 B. 231, 1910 B. I. 111 și Nr. 1007 B. I. 1910. Deocamdată atâta, cu adausul că cauza am predat-o dlui Dr. O. Vasu, avocat, ca să-i facă arătare criminală. Arpașul-de-jos, 20 Septembrie 1913. Cu toată stima *George Boer*, notar comunal.

Subsemnații martori declarăm, că nu de ținuta dlui notar George Boeriu, ci de purtarea provocatoare și scandalosă a dlui Leon Vasu ne-am scandalizat, atâta subscrisii, cât și ceilalți prezenți. Arpașul-de-jos, în 23 Septembrie n. 1913. *Basilie Vasu*, paroh gr-cat. român, martor, *Vasilie T. Boeriu*, amplotat adm., martor.

Nota Redacției. Din parte-ne observăm, că ar fi cu cale și cuviincios, dacă

astfel de lucruri s'ar încunjură și pe o parte și pe cealaltă.

Un foc mare în portul dela Constanța. Ni se scrie: Astă noapte, în 7 spre 8 Septembrie v., pe la orele 12 și jumătate toate vapoarele din port dădeau semnale de alarmă. La aceste semnale, cari auzite din oraș făceau impresia unui infern, lumea cu mic cu mare, s'a coborât în port crezându-se că arde vre-un vapor. Dar ajunși în port au văzut că un mare foc e la „Astra Română“, unde ardeau și explo-dau mii de bidoane (butoaie) de gaz, ce erau puse între stivele Franco-română și Steaua Română. Păzitorul Tudor Ivan, care singur se află în raza portului, a declarat că incendiul ar fi izbucnit din partea de jos a stivei, la o mușama. După puțin timp a sosit ca prime ajutoare oamenii construcției cu remorcherul „Andreia“, care a îndepărtat la largul mării câteva corăbii încărcate cu petrol. Puțin după aceea a sosit o șalupă de incendiu la construcției. După o jumătate de oră au sosit și pompierii, cari au început a deplasa stivele ne- arzânde, pentru a nu se întinde mai departe. La fața locului au sosit imediat toate autoritățile din oraș. Până la orele 3 și jumătate, când v'a scriu aceste rânduri, au ars peste 15,000 bidoane. Focul continuă cu furie.

Mulțumită publică. Inteligența din Rășinari a aranjat o producțiune teatrală împreună cu dans, în 28 August st. n. (la Sfânta Marie). Din prilejul acesta comitetul aranjator își ține de datorință a-și exprima și pe calea aceasta cele mai vii mulțumiri sprijinitorilor și următorilor marimoși contribuenți: D-nii Maniu Lungu 5.20 cor., Eremie Dancăș 4.20 cor., Emilian Bratu 3.20 cor., Ilarie Ciucian 1.60 cor., M. S. C. 1.40 cor., Bucur Dancăș 1.40 cor., Dna Dr. C. Bucșan 1.20 cor. E. Todoran 1.20 cor. E. Cioran, V. Prie, I. Vidrighin, R. Moga câte 1 cor., I. Ciucian, N. Stoia, Humber, C. Droc câte 60 bani, A. Dancăș, S. Matias, T. Căliman câte 40 bani, M. Frățilă, A. Goga, Ș. Cioran, St. Albu, I. Isdrailă, M. Moga, I. Vidrighin, E. Lungu, N. Droc câte 30 bani. Subtrăgându-se spe-sele, a rezultat un profit curat de 85 cor., care s'au distribuit în modul următor: 80 cor. s'au dat la „Fondul cultural“, iar 5 cor. s'au înmanuat direcțiunii școlare din loc la „Fondul pentru excursiuni școlare“. — Tot cu această ocazie ținem să mulțumim dlui preot Maniu Lungu, preș. sen. școl., pentru bunăvoința ce a avut-o, per-mițându-ne să ținem repetițiile în localul școlii. Rășinari, 7 Septembrie 1913.

Comitetul aranjator.

S'a pierdut pe hotarul Săcelului un cal și o iapă, de câte 5 ani și culoare roșie. Cine i-ar fi găsit sau știe ceva, să binevoiască a înștiința pe proprietarii *Ioan N. Dicu* și *Ioan Cazan* în Săcel (Szecsel, Szebenmegye).

Aviz.

Abonați „Foia Poporului“ de acum până la anul nou cu 1 cor. 20 b. — La cerere se trimite ori cu **numeri de probă gratis**. — Scrie pe o carte postală!

Toți abonații, când trimit bani sau alte scrisori, sunt rugați a ne scrie și numărul de pe fașia sub care primesc foia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră asupra mai multor lucruri.

Recunoștința muncii cinstitute.

— Corespondență din Viena. —

14 Septembrie 1913.

Președintele meseriașilor români din Sibiu, dl Victor Tordășianu, a fost nevoit a petrece câteva săptămâni într'un spital din Viena pentru a-și căuta de sănătate. D-sa fiind pe deplin însănătoșat, voia să plece pe neobservate acasă, însă dl președinte al meseriașilor români din Viena, prinzându-i de veste i-a pregătit o frumoasă surprindere, aranjând o bine reușită convenire socială în onoarea d-sale.

Sâmbătă în 13 l. c., Românii s'au întrunit în restaurantul Rupert (I. Iohannesg. 2—4) la orele 8 seara. Sala bine aranjată abia a putut cuprinde publicul numeros, care venise. Au fost de față aproape toți membrii coloniei române, un frumos număr de dame, ofițeri, etc., iar meseriașii din loc s'au prezentat în număr complet.

Dl Vitencu, președintele „Clubului Român”, a ținut o scurtă și binesimțită vorbire introductivă, salutând pe cel mai valoros președinte al meseriașilor, dl Victor Tordășianu, apoi binevenitează pe membrii prezenți și în special pe reprezentanții diferitelor societăți românești din loc.

Dă cuvântul dlui Dr. Lazar Popovici. D-sa într'un discurs mai lung stăruiește asupra însemnătății meseriilor și relevază meritele neperitoare, pe cari dl Tordășianu le-a câștigat muncind neîntrerupt cu zel și desinteres pentru crearea clasei de mijloc, această parte neapărat de lipsă la corpul națiunii române. Dl Popovici ridică pocalul în sănătatea dlui Tordășianu.

Dl protopop P. Boldea ia cuvântul în numele societății bisericești. Amintește de ocazia rară de a putea saluta în mijlocul nostru un bărbat, care a lucrat cu atâta stăruință pentru a aduce la realizare una dintre chestiunile cele mai arzătoare, crearea clasei de mijloc, o chestiune, care trebuie să preocupe pe fiecare cărturar român. Dl protopop amintește de meritul pe care îl au dnii Dr. L. Popovici și Dr. Iuliu Crișan, la restabilirea sănătății dlui Tordășianu și ridică pocalul în sănătatea acestor doi medici.

Dl Dr. Iuliu Crișan vorbește în numele „României June”, rugând pe dl Tordășianu ca membru onorar al acestei societăți să primească expresia de admirație pentru munca sa îndelungată, depusă pe altarul unei cauze atât de importante pentru noi. Vorbește de diferențierea socială anormală, care află loc la noi. Sus e clasa de intelectuali, jos o clasă țărănească. Sucrescența pentru intelectuali o dă direct poporul, pe când la alte neamuri o dau meseriașii. Numai prin meseriași și industrieși vom avea capitalul necesar, pentru a putea da o luptă de desrobire economică și politică. Incheie prin propunerea de a trimite o telegramă la adresa doamnei Tordășianu.

Dl Aurel C. Popovici, vechiu prieten al dlui Tordășianu, își reamintește ceasurile plăcute pe vremea când amândoi își petreceau vremea în redacția „Tribunei” vechi. Dl Tordășianu făcea pururea haz și era mare plăcere a fi în societatea lui. D-sa însă a observat că sub această fire glumească se ascunde o forță rară de muncă, energie neînfrântă și o dragoste mare pentru cauza în a cărei serviciu se pusese cu 20—25 ani înainte. Azi vedem rezultatele frumoase, răsărite pe urma acestei munci.

Meseriașii români din Sibiu au casa

lor proprie, fonduri pentru ajutorarea învățăcelilor și calfelor de meserie. Să nu uităm că meseria e un plug de aur, și la popoarele străine capitalul în mare parte nu se află în mâna cărturarilor, ci în mâna clasei de mijloc. Imbrățișarea tuturor breslelor a devenit ceva de neîncunjurat. Incheie prin a recomanda meseriașilor pe dl Tordășianu ca o pildă vie de vrednicie, muncă, cinste și stăruință.

Dl Nicolî salută pe dl Tordășianu în numele meseriașilor români din loc, cari se vor gândi întotdeauna ca la cel mai mare binefăcător al lor.

În sfârșit se anunță la cuvânt dl Tordășianu. D-sa își cere scuze, că în urma boalei, nu poate răspunde așa dupăcum ar dori. D-sa declară că în primirea măgulitoare, care i s'a făcut, nu vede o manifestare față de persoana d-sale, ci o manifestare față de însăși cauză, de a cărei sfințenie sunt adânc pătrunși toți cei de față. Speră, că va avea și pe viitor puterea de a lucra și mai departe, nutrind convingerea că munca d-sale nu e înzădar. Mulțumește tuturor celor prezenți pentru clipele plăcute, ce le-a petrecut între noi și propune trimiterea unei telegrame de încurajare aranjatorilor expoziției industriale românești din Orăștie.

Corul meseriașilor ne-a delectat cu frumoase cântări și doine românești sub conducerea dlui Ioan Maer.

La sfârșitul părții oficiale s'au citit cele două telegrame cu următorul text:

„D-nei Tordășianu în Sibiu: Românii adunați să serbeze prezența iubitului D-voastre soț în mijlocul lor, Vă trimit expresia sentimentelor de stimă și urări de bine, pentruca împreună să ajungeți împlinirea idealurilor frumoase, în a căror serviciu V'ați pus cu atâta stăruință”.

„Dlui Adrian Cristea, președintele expoziției industriale, Orăștie: Românii întruniți în cinstea dlui Tordășianu Vă felicită călduros și Vă doresc isbândă deplină la frumoasa D-voastre întreprindere. Trăiască industria română!”.

Corresp.

Publicăm cu deosebită plăcere corespondenta de mai sus, bucurându-ne și noi de bine meritată atenție, ce Românii noștri din Viena — intelectuali și meseriași — i-au dat-o dlui Victor Tordășianu.

Noi, Sibiienii, știm mai bine decât oricare Român din alte părți, câtă muncă și osteneală a depus acest valoros bărbat pentru binele de obște și îndeosebi pentru înțărirea clasei de mijloc.

În timpul din urmă stăteam însă foarte îngrijorați, fiindcă vedeam, că pe zi ce merge dl Victor Tordășianu slăbia și încărungiă văzând cu ochii, o dovadă, că boala internă se agravă mereu.

Despre plecarea D-sale din Sibiu sau despre petrecerea în Viena, n'am scris nimic, fiindcă îi cunoșteam dorința de-a nu se vorbi mult în jurul persoanei D-sale din acest incident. Dar cu toate acestea gândul nostru era mereu la dânsul.

Acum însă, când dl Tordășianu se află iarăși în mijlocul nostru, îl salutăm călduros de binevenire, dorindu-i îndoită sănătate și tărie, spre a putea lucra și mai departe pentru binele obștesc în general, iar pentru clasa meseriașilor în special. Dumnezeu să ni-l țină încă mulți ani, până la adânci bătrânețe, fiindcă din ce încărungiște mai tare, din ce îl privim mai cu drag.

† Aurel Vlaicu

(Continuare de pe pagina 3.)

Cuvântarea dlui locotenent-colonel Mihail. În numele întregii armate am venit să aduc prinosul lacrimilor noastre pentru pierderea acestui geniu al aviației române.

Timp de patru ani cât am stat împreună, caracterul său blând, bunătatea fierei sale și felul său de a se purta cu lumea ni-au apropiat și ni-au făcut să-l iubim.

În timpul mobilizării — pe când abia se decretase — ni-am despărțit. Dar nu ajunsesem bine la Corabia și Vlaicu s'a repezit în sbor pe urma noastră să ne vadă. Când l-am văzut am rămas surprins....

„Nu puteam să stau la București când toată armata a trecut Dunărea” — mi-a răspuns el. Atât de mare era legătura dintre Vlaicu și armata românească, încât nu mai puteau fi despărțiți.

În timpul din urmă ne vedeam foarte des, pe când lucra la aparatul tip militar, comandat de ministerul de război și am cules multe învățături din vorba lui înțeleaptă.

A fost un om, care și-a făcut datoria.

Voi, părinților, nu vă întristați, ci fiți mândri că a-ți avut un fiu pe care neamul întreg îl plânge.

Cuvântarea dlui Dr. I. Ursu. În fața palatului poștelor cortegiul s'a oprit. Aci au vorbit dnii Dr. Aurel Vlad în numele partidului național român din Transilvania și Ungaria, Const. M. Nicolau în numele Românilor Macedoneni (ambele vorbiri le-am dat în numărul trecut) și Dr. I. Ursu, profesor universitar, în numele Ligei Culturale. Dl Ursu a zis:

Pământul rob de veacuri al îndurerațului Ardeal a născut un om, care s'a ridicat în mod brusc dintre cei de jos și asupriți la înălțimile, în cari numai puțini sunt destinați să ajungă.

Așa l'au privit plugarii din Ardeal, pe copilul care s'a ridicat din mijlocul lor, după ce l'au văzut sburând pe câmpia libertății dela Blaj, unde răsunase în 1848 strigătele de libertate; așa l-am privit și noi prietenii și camarazii lui de muncă pentru înălțarea neamului nostru la situația care o merită, după munca, suferința, numele și originea lui strălucită; așa înțelese și el viața încă din vremurile când ne făceam împreună studiile în Germania.

Și că poporul l'a înțeles, o dovedesc lacrimile celor mulți și necunoscuți, cari picurau discret la auzirea dureroasei catastrofe, o dovedește pelerinajul atâtor necunoscuți la biserică, o dovedesc lacrimile d-voastră a celor, cari v'ați grăbit să aduceți ultimul prinos acestui mare prinț al văzduhului.

Am avut durerea să-l vedem smuls tocmai în momentul când se pregătea să treacă munții, ca să ducă fraților oropsiți de acolo, adunați la serbătoare, nu solia completă a libertății, ci tărie și nădejde în viitor, oțelire pentru luptă și credință în biruința apropiată.

Și cei veșnic loviți de soartă au fost osândiți să soarbă și durerea aceasta: să vadă pe îngerul lor căzut tocmai în momentul când se pregătea să treacă Carpații, ca să-i întărească în luptă.

El s'a dus, dar visul lui rămâne nădormit printre noi și Liga Culturală, în numele căreia vorbesc, nu va găsi prinos mai bun pentru memoria lui decât muncind în direcția visului acestuia, care-i al neamului, al mulțimii adunate aci.

Monumentul lui Vlaicu.

Din toate părțile s'a exprimat dorința, ca marelui nostru aviator și martir, Vlaicu, să i-se ridice un monument aici, la noi, în țara și pe pământul, unde s'a născut și a crescut acest suflet mare.

Pentru realizarea acestei mărețe idei, prin care un neam să-și arete recunoștința față de un fiu iubit al lui, ziarul oficios al partidului nostru național, „Românul” din Arad, scrie între altele: „Trei milioane de Români și trei milioane de bani (filieri). Să nu fie suflet românesc, care să nu-și dea părțica sa pentru acest monument al mândriei naționale. Preoți și învățători de pe întinsele plaiuri, unde își duce viața obidită neamul asuprit al Românilor, acum e rândul vostru! Numărați sufletele credincioșilor vostri și cereți jertfa lor pentru celce a adus pentru dânsii jertfa cea mai mare, jertfa vieții! În fiecare oraș și în fiecare sat și în fiecare cătun afle-se omul, care va umbla din casă în casă, dela om la om și va aduna picurii jertfei naționale spre a ne dura izvorul dulce al însuflețirii, al nădejdi.”

Ca organ poporal nu avem alte cuvinte de spus, decât tot în acest fel. Ne alăturăm deci, la cele spuse de „Românul”, rugând pe cetitorii noștri a se întrepune cu tot dinadinsul pentru o cât mai favorabilă contribuire la ridicarea monumentului lui Vlaicu.

De altcum azi am primit deja și noi unele contribuiri: Dela dl I. Călborean, sergent-major, 5 cor., Nicolae Șerban, caporal, 2 cor., Vasile Vasile, fruntaș, 2 cor., toți din Brașov, cari trimit aceasta sumă „ca o mică contribuire la ridicarea monumentului lui Aurel Vlaicu”. Iar dela dl Aron Oprean, măestru pantofar în Poiana Sibiului am primit tot azi suma de 2 cor., cu observarea: „ca să-mi mai stâmpăr jalea pentru pierderea eroului din Carpați, Aurel Vlaicu, din puținul meu câștig dau 2 cor., pentru ridicarea monumentului ce s'a plănuit”. Iată niște modești Români cu inimi, în cari bate un adevărat sânge românesc! Cei mulți după ei!

Aceste 11 cor. dimpreună cu încă 20 cor., donate pentru monument de Redacția „Foii Poporului”, s'au trimis azi la institutul „Victoria” în Arad, unde se vor aduna și sunt a se trimite toate contribuiriile. De acolo se vor publica apoi în „Românul” și celelalte foi naționale ale noastre.

De altcum, despre ridicarea unui monument lui Vlaicu, s'a început a se vorbi îndată după aflarea morții lui. Încă la Orăștie, din prilejul serbărilor, d-șoarele române au vândut flori în ziua primă în sumă de aproape 300 coroane, cu cari bani să se pună bază la un fond pentru ridicarea unui monument lui Vlaicu.

Spre știre. Din cauza marei îmbulzeli de material, am trebuit a lăsa afară, pentru acest număr, o seamă de știri referitoare la Vlaicu, Asociației etc.

Ultime știri.

Pace între Bulgari și Turci. După cum se vestește din Constantinopol, delegații bulgari și turci au ajuns la învoială asupra graniței dintre Turcia și Bulgaria. Mai sunt de discutat numai unele lucruri mai mărunte, astfel că contractul de pace se speră a se putea încheia încă pe la sfârșitul acestei săptămâni.

Iarăș războiu între Serbia și Albania!? Așa se par lucrurile, după știrile sosite în zilele din urmă: Noul „stat”, Albania, s'a sculat asupra Serbiei, ca să-i iee unele orașe, între cari Dibra și Djacova. Vr'o 6000 de Albanezi au atacat o trupă mai mică de soldați sârbi în apropiere de Dibra. După o luptă de câteva ceasuri Sârbii au trebuit să se retragă, iar Albanezii ar fi intrat în Dibra. Se susține, că Albanezii ar fi conduși de ofițeri străini, încă necunoscuți. Din cauza acestor turburări, Serbia a ordonat mobilizarea unei părți a armatei. Se mai susține și aceea, că Albanezii ar fi întăritați de ofițeri bulgari și austriaci, cari petrec prin Albania. Știrea despre mobilizarea Serbiei a produs neliniște și în cercurile politice din Viena. E temere, ca să nu ajungă din noi în primădie pacea Europei.

Intr'adevăr, că în acele ținuturi foarte ușor se pot înfănta din nou spiritele războinice, dacă nu se va întrepune nimenea în calea lor. Dar ar fi o adevărată ironie a sorții, ca iarăș să se înceapă măcelărirea oamenilor...

M. Z. 12596/1913

Publicațiune.

Măsuri de lipsă contra întinderii holerei.

La izolarea timpurie e cu putință a împedece întinderea mai departe a acestei boale. E deci, de cea mai mare însemnătate, a recunoaște îndată primul caz de holeră, și a întreprinde îndată măsurile de lipsă. De aceea ori cine — nu numai medici — e îndatorit a înștiința imediat fiecare caz de holeră sau bănuială de holeră autorității sanitare (dacă e cu putință prin telefon — Nr. telefonului e 57).

Pentru scutirea proprie e a se lua în samă următoarele:

De holeră se îmbolnăvește numai acela, în a cărui corp a ajuns un mugure de holeră. Imbolnăvirea înaintază, dacă canalul de mistuire e deja imbolnăvit, sau dacă curând dă de o răceală, sau la ducerea unei vieți neregulate și desfrânate, în cari cazuri mugurul acestei boli găsește teren priincios spre a se desvolta.

Pentru a se scuti de imbolnăvirea holerei, e a se lua în seamă:

1. Să nu se mănânce nimica, ce nu s'a prelat mai întâi ferbințelii mari, nu e ertat să se mănânce crud: salată, poame, lapte, unt, brânză ș. a. Apa din apeduct nu e de lipsă a se fierbe sau a se filtra, căci e curată; din contră, să nu

Nagyszeben, la 20 Septembrie 1913.

Comisia sanitară orășenească.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

15 Septembrie: Bichiș, Chișineu, Gyrok, Reteag.

16 Septembrie: Ciuc-Sereda, Debrețin, Eted.

17 Septembrie: Alba-Iulia, Mălăncrav (Almakerék), Bachna, Codlea, Rușii-munți.

18 Septembrie: Boroșsebes, Pauliș, Șicul-mare.

19 Septembrie: Caransebeș.

20 Septembrie: Bioziod, Iara.

Prețul bucatelor

În SIBIU la 23 Septembrie st. n.

Grâu	Cor. 17.20 până 19,—	de hectolitru
Săeară	12,—	14,—
Orz	9,—	10.40
Ovăz	5.20	6.40
Cucuruz	13,—	14.40
Cartofi	3,—	4,—
Fasole	—	—
Făină Nr. 3	35.20	35.20 la 100 chilo
" 4	34.40	34.40
" 5	33.80	33.80
Slănină	160,—	176,—
Unsoare de porc	170,—	176,—
Sau brut	54,—	64,—
Sau de lumini	84,—	92,—
Sau de lumini topit	100,—	104,—
Săpun	66,—	70,—
Fân	4.60	6,—
Leane de foc neplutite	10,—	10.50 la met. cub.
" " plutite	9,—	9.50
Spirit rafinat	Cor. 2.12	2.12 la litru
Spirit rdinar	2.28	2.28
Carne de vită pentru supă	Cor. 1.20 până 2,—	la chilo
" " friptură	1.60	2,—
" " vițel	—	1.60
" " porc	1.32	2,—
Onă 10 bucăți	—	—
Un pătrar de miel	—	—
Carne de cal	—	1.20

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului.”

Dela primăria comunei Hortobágyfalva.

Nr. 1185/1913 prim. 1246

Publicațiune.

Comuna politică Hortobágyfalva dă în arândă pe calea licitațiunei publice în 5 Octomvrie 1913, la 10 ore a. m., cârcima comunală începând din 1 Ianuarie 1914,

Prețul strigărei 1200 coroane.

Licitația e verbală, oferte închise nu să primesc. Condițiile mai deaproape se pot vedea în orele oficiale în cancelaria comunală din comuna Hortobágyfalva.

Hortobágyfalva în 11 Septemvrie 1913.

Primăria comunală.

Oct. Fruma Sebestyén Miklos
notar primar

Nr. 1805/1913 1253

Publicațiune.

Comuna Felek (Avrig) esarândează pe calea licitațiunei publice, care se va ținea în 4 Octomvrie 1913 la 8 ore a. m., cârcima comunală pe periodul dela 1 Ianuarie 1914 până la 31 Decemvrie 1916.

Prețul strigării 2416 coroane, va-diul 10%.

Condițiunile mai de aproape să pot vedea la primăria comunală.

Felek (Avrig) în 15 Septemvrie 1913.

Primăria comunală.

David Răduțiu
primar notar**Publicațiune.**

Biserica gr.-or. română din Gușterită (Szenterzsébet) esarândează în calea licitațiunii publice un pășunat bun de oi în mărime de 35 jug. 585 st. □, pe timp de 3 ani, începând cu 1 Aprilie 1914 st. n. Licitațiunea se va ținea la 29 Septemvrie 1913 st. v. la oarele 2 p. m. în localul școalei române din loc.

Interesații pot lua informații, până la terminul susindicat, la oficiul parohial gr.-or. român din Gușterită.

Gușterită la 10/23 Septomvrie 1913.

1278 Comitetul parohial.

Nr. 260/913 1268

Publicațiune.

Subscrisa primărie comunală, prin aceasta aduce la cunoștință publică, că în 28 Septemvrie a. c. st. n. la 2 ore d. a. va da prin licitație publică, care se va ținea în cancelaria comunală, lucrările pentru adoptarea casei de cârcimă din Hidegviz.

Condițiunile de licitație mai deaproape se pot vedea în cancelaria notarială din Șeica-mare.

Hidegviz, la 14 Septemvrie 1913.

Primăria comunală.

Dentist
Virgil Muntean

SIBIU

Str. Irezeului (Reisergasse) 17

Pune dinți

la cauciuc și de aur cu
— prețuri moderate. —

Nr. 950/913 1252

Publicațiune.

Comuna politică Lomány esarândează casa comunală de sub Nr. 65 a, împreună cu licență de crâjmărit și de boltă din 1 Noemvrie 1913 până în 30 Septemvrie 1916, adică pe 3 ani, cu prețul de strigare de 500 Cor. Licitația se va ținea în 5 Octomvrie 1913 la 3 ore p. m. în cancelaria comunală din Lomány.

Lomány la 15 Septemvrie 1913.

Primăria comunală.

Popa N. Ioan
notar**Publicațiune.**

Comuna noastră bisericăscă gr.-or din Boița (comitatul Sibiului), esarândează pe calea licitațiunei publice localitatea de boltă situată în centrul comunei noastre pe timp de 5 ani.

Licitațiunea se va ținea Duminică în 29 Septemvrie v. (12 Octomvrie n.) a. c., în edificiul nostru școlar la 3 ore p. m.

Condițiunile și informațiunile de lipsă se pot vedea în cancelaria oficiului și comitetului nostru parohial.

Boița, 18 August 1913.

Ioan Druhora m. p.
presbiter român gr.-or.

1167

Moară de vânzare

aflătoare în comitatul Sibiului, la o poziție foarte bună în drumul țării, are două comune cu măcinatul, e nouă făcând numai de doi ani, cu două părechi de pietri, care vin purtate cu motor de benzină de 16 puteri cai, cu cilindru de vine făina cernută, are toate cele de lipsă, se vinde cu preț foarte ieftin, din cauza premutării în depărtare. Doritorii să se adreseze la administrația acestei foi, de unde vor primi și alte informațiuni. Pentru răspuns a se adăoga o mareă postală de 10 bani.

1233

O casă

cu 8 odăi, întocmite de a se putea închiria tot câte două, apoi un local pentru boltă, două pivnițe, grajd pentru vite, apaduct etc., se află de vânzare din mână liberă în Sibiul, Ranichergasse Nr. 3, A se întreabă acolo.

1274

O casă de vânzare

constatătoare din 8 odăi, ce sunt foarte bine închiriate, cu pivniță și șopru de lemn etc., se află în Sibiul, strada Oaselor (Baingasse) Nr. 4, A se adresa Ranichergasse Nr. 3.

1275

O grădină

aflătoare pe hotarul Sibiului, cu peste 200 de pomi roditori, într-o extensiune de 6 jugăre, cu două case de zid pentru locuit, grajduri pentru vite, curte bună închisă jur-împrejur cu șanțuri și plopi, se află de vânzare din mână liberă. Doritorii să se adreseze în Sibiul, Ranichergasse Nr. 3.

1276

Curs de dans

special pentru tinerimea
rom. studioasă din Sibiul

voiu deschide în sala dela „Gesellschaftshaus“ Luni, în 6 Octomvrie n. — Probe se vor ținea: Luni și Joia dela 6—8 ore seara, Duminica dela 2—4 ore d. a. — Inscriseri se pot face la „Librăria arhidiecezană“, precum și la orele de dans.

Cu stimă

1255

Nicolae Stoica
măestru de dans.

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului“ unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuraticesau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația

„FOAIA POPORULUI“

De vânzare

sunt două jugăre de pământ în apropiere de Sibiul pe drumul Bon-gard. Interesații să se adreseze în Alteberggasse Nr. 3, Sibiul.

1249

Cine folosește zilnic și consecvent Odol, în-trebuințează după a noastră cunoștință de azi, cel mai bun mijloc pentru dinti și gură.
Prețul: sticlă mare K2—mică „1“ 20

Instrucție

și conversațiune în limba franceză dă în Sibiul d-na Fanny Schuster, strada Morii (Șaguna) Nr. 19.

1237

Buți și butoaie

dela 60 litre până la 700 litre se află de vânzare în Sibiul la restaurantul Brote, pe Promenada Bretter. Tot aci se află și căzi pentru varză. — Doritorii să se adreseze cel mai târziu până la finea acestei luni stil nou.

1264

60 hectolitri

vîn vechiu curat, precum și mai multe buți sunt de vânzare la dl B. Pop, Sibiul-Nagyszeben, strada Căsnădiei 16 II.

1277

MED. DR. BEU

1279

locuște:

SIBIU, Plața-mare Nr. 22

Prin aceasta fac cunoscut onoratalui public din Săliște și jur, că mi-am deschis un

Atelier mehanic**Săliște, str. Intre garduri.**

Pe baza cunoștințelor, ce mi le-am câștigat aici și în străinătate, în decurs de mai mulți ani, sunt în stare de a repara orice lucru, precum: mașini de cusut, puști, revolvere, biciclete, motoare de benzină, tot felul de pompe de fântâni și altele, cu prețuri moderate și silindu-mă a luera cât se poate de bine, ca astfel onoratalui public să fie mulțumit.

Rugându-vă pentru binevoitorul sprijin al onoratalui public semnez

Cu toată stima

OPREA CRISTIU,
mehanic

1265

Pluguri originale „Sack“

dela RUDOLF SACK, Leipzig-Plagwitz

și Pluguri „Reform“

se află de vânzare la

1269

CAROL F. JICKELI, Sibiul și Alba-Iulia

Pastă de dinți**KALODONT**

Apă de gură

4410

„Berson“

este la noi
călcăiul de gumi
cel mai bun și mai plăcut.
Cereți dela pantofar „Berson“
direct, ca să pună
de cel mai nou în carton aurit. 3610

Nu nita

stimate cetitor, — la comanda
sau tot felul de alte cum-
părări făcute în urma unui
inserat cetit în foaia noastră,
— a amiazi și sepe, să de-
spre meritele comandate sau
cumpărate ni cetit în inseratul
din „Foia Poporului“.

Prin aceasta contribuim și D-Ta
la răspândirea și lămurirea
noastră, iar pe altă parte voi
fi serviți de grabă, fără ca acea-
sta să te coste ceva mai mult.

Binecunoscutele resturi de Moravia Kochii de dame din Loden

sunt ieftine și se află în cea
mai bună calitate numai la firma
I. Ingrowitzer Webwarenerzeugung
JOSEF MASIK
în INGROWITZ, Mähren (Austria).
Aceste stoffe de lână (Loden) sunt o
marfă minunată pentru revânză-
tori, de care sunt foarte iubite de
dame. — Cereți oferte. 1232

Correspondență germană

O moară

modernă, mănăată cu apă, cu 2 petri,
pe râul Zsoil, în centru la mai multe
comune, cu dreptul de apă regulat
și rentabil, fără sarcini, e de vân-
zare cu 25 mii coroane. La preluare
să recere 10 mii cor, numărul Ref-
lectanții să se adreseze la Nemes Já-
nos în Petrozsény. 1245

O trăsura

puțin folosită, dar în stare bună, e
de vânzare pe lângă un preț mode-
rat. Reflectanții să se adreseze la
Administrația „Foia Poporului“.
1161

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe englezești,
francezești și indigene, din
cari se execută după măsură cele
mai moderne vestimente precum:
Sacko, Jaquette și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune
merită noutățile de stoffe pentru
pardisiuri și „Raglam“, cari
se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor con-
fecționate în atelierul meu, îmi per-
mit a atrage deosebită atențiune
a On. domni preoți și teologi ab-
solvenți. — În cazuri de ur-
gență confecționez un rând
complet de haine în timp
de 24 ore. — Uniforme pentru
voluntari, cum și tot felul de articli
de uniformă, după prescripție cro-
itura cea mai nouă.

AND. RIEGER SIBIU

1235

Prima fabrică renumită transilv.
de mașini economice

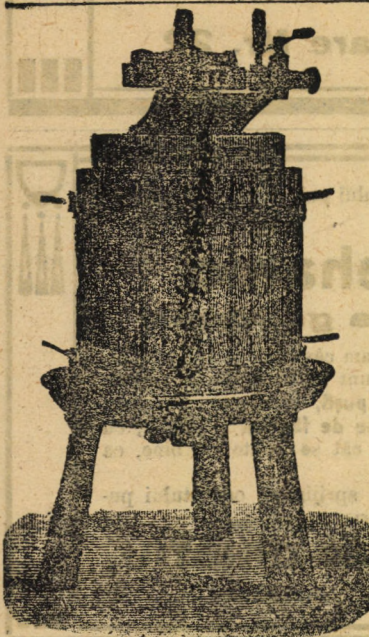
oferează, pentru recolta vinului, fabricatele
sale neintrecute și solide, anume:

Teascuri pentru vin și poame

în patru mărimi diferite

Mori pentru poame și struguri
Sfârmitori de struguri

Cereți prospecte împreună cu prețurile indicate

„Berea albă și neagră din“ Bereria dela Trei-Stejari în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere
e cunoscută și
se bea cu plă-
cere de toți
cari o cunosc,
atât la oraș
cât și la sate

Că berea
noastră e
foarte cău-
tă se poate
vedea și de
acolo, că cum-
părătorii se
înmulțesc
mereu

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește
depuneri spre
fructificare cu **5 și 5 1/2 %**
după mărimea sumei și termenul de abdicare.
Darea de interese o plătește institutul.

1123

Direcțiunea

Frații Cornea Intreprinderi de edificări Piața Săliștei

mare atelier de mobilă și măsurit.

Cu onoare aducem la cunoștința onoratului public, că avem în de-
pozit gata, diferite forme și calități de mobilă, uși, ferestre pentru con-
strucțiuni în diferite mărimi, copăriașuri în diferite mărimi, forme și ca-
lități. Executăm și întreprindem orice lucrare în branșa zidăriei, măsură-
tului și mobilărilor, ca biserici, școli, primării și orice construcțiuni pu-
bliche sau particulare cu prețuri foarte convenabile. 1200

Rugăm pe onoratul public român să ne facurajea și onorațu vizita dlor.

Deviza noastră este: lucru încontinuu, solid, și prețuri moderate.

Apă minerală nouă!

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că
am preluat pentru Sibiu și împrejurime depozitul principal al apei iodice
dela Zaiwon ce poartă numele

„Izvorul Béla“

Această apă se va căpăta în toate farmaciile, drogueriile, cafenelele,
restaurațiunile și în alte prăvălii. — Despre efectul de însănătoșare al acestei
ape s'au exprimat domni Dr. Wilhelm Hankó, bacteriologul țării și Dr.
Mihail Hantz, medic suprem comitatens, cumcă „Izvorul Béla“ dela Zai-
won se recomandă cu deosebire la mistuire grea, lipsă de sânge, tuber-
culosă, la îmbolnăvirea organelor de răsuflare și mistuire, la suferințe de
reumatism și gicht precum și la îmbolnăviri de răunchi. În urma marelui
cantități de iod, ce conține această apă, ea e îndeosebi potrivită și pentru
copii și persoane tinere. Amestecată cu vin servește ca o beutură foarte
plăcută. Și fiindcă localitatea Zaiwon e tare aproape de Sibiu, mă aflu
în plăcută poziție de a putea lîfera „Apa minerală Béla“ 10 sticle de
câte 1 litru cu 20 bani sticla, adusă acasă. 1271

Totodată recomand hotelul, restaurațiunea și cafeneaua

Fritz Markus, „Hotel Mihailu“

SIBIU, strada Turnului (Saggasse) Nr. 11,
(lângă stațiunea tramvaiului electric).

Odăi curate pentru străini, vipt bun în și afară de casă, beuturi
bune recunoscute, ca vinuri transilvănene, bere, lecheruri și pentru afară
cu prețuri ieftine. Culină caldă până la 2 ore noaptea. Muzică. Vin dela
Seica-milă, și afară din casă, cu 80 bani litra, iar la cumpărarea de 10
litre cu 76 bani litra dus acasă.

Pentru binevoitoare și număroasă cercetare se roagă

Telefon Nr. 191.

Cu toată stima

Fritz Markus

Carte nouă:

ANECDOTE

cu un adaus: „Insemnări autobiografice“

Teodor V. Borza

1159

Variatul și bogatul cuprins al acestei broșuri e următorul:

În loc de prefață
Din viața preotului Teodor V.
Borza, autobiografie
Ris căscat
O predică frumoasă
Reamintire din anul 1842
Sasul și Românul
Solerul la Mileniu (1897)
Pepa sâsesc și predica
Sasul și bol
Un voinic cu alt voinic
Solerul la vânat
Sasul curagios
Cula merge la pește
Cula larăși la pește
Un toast, făcut la adunarea des-

părământului Asociațiunei la
Medias, în 28 August 1898
Un mire cinstit în coteș
Tiganul cinstit
Tiganul vânat
Tiganul husar
Nădragii Tiganului
Sasul păcurar
Tiganul cărturar — Păscălerul
Îngropăciunea Valvodului
O predică pe un vârf de satcă
Un toast
La Sângiorz, gratulare d-lui pro-
topop Georgiu Simu
Un petitor surd
O nuntă țigănească

Se poate procura cu prețul de 80 bani, trimis
înainte, dela Librăria „Foia Poporului“ în Sibiu,
precum și dela autor în Boarta (Mihályfalva) u. p.
Seica mare (Nagyselyk)

Tot felul de recvisite de scris

se află și se pot comanda dela

Librăria „Foaia Poporului”

și anume:

Diferite libele, cerneală, condeie (tocuri), penițe, calimare, ceruse, gumi, liniale etc. etc.

■ ■ ■

Mare alegere în ilustrate frumoase
Porturi naționale, vederi din Sibiu
Ilustrate artistice colorate etc. etc.

Tot felul de recvisite de școală

„Compagnie Generale Transatlantique”

Linia Franceză Linie regulată directă de vapoare repezi =
Havre—Newyork și Canada
presté Basel (Elveția) și Paris
Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-ter 15
Telefon: 14-97

La „Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIIU

Strada Cismăriei Nr. 30

TELEFON Nr. 172

TELEFON Nr. 172

PREMIAT:

Expoziția Internațională de modă — Paris 1911 — Grand Prix și medalia de aur
Expoziția universală din Roma 1911 — Grand Premio și medalia de aur

Aduc la cunoștință on. public, că în atelierul meu de primul rang, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare, precum reverenzi pentru proști. — Pe mușorii din provincie, cari voesc a-și comanda haine, când sosesc la Sibiu, îi rog să mă cerceteze îndată dimineața, ca apoi înăi în decursul zilei să poată și proba hainele în caz de lipsă.

Pentru sezonul de primăvară și vară tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru orice lucru. — Brăuri prețioase negre, vinete și roșu se pot comanda și cu poșta.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. — Sprijiniți industria română!

Vinuri escelente

se află de vânzare pe lângă cele mai ieftine prețuri la prăvălia mare de vinuri

J. Schultz SIBIIU, Berggasse 2
(colțul stradei Șaguna) Telefon Nr. 235

Cele mai frumoase Ilustrate

Vederi din Sibiu, Porturi naționale, ilustrate artistice și pentru orice ocazie, apoi

Hărți pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în cele mai bune și cele mai moderne se află, cu prețuri ieftine, la

Foaia Poporului Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probați numai odată și vă veți convinge.

Bioglobin

Bentard escelentă și cu gust bun care produce sânge. — Recomandă de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervozitate, reconvalescență. Influențează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la diapie.

Prețul unei sticle mari Cor. 350, una mică Cor. 2—. Se capătă în toate apotecile.

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITUS, apotecar în Sibiu.

Oameni slabi fie tineri sau bătrâni! — Nu disperați! L'am descoperit! Aparatul meu „H” înăltură imediat slăbiciunea voastră bărbătească (impotență nerastenică). Nici un remediu intern, nici un medicament! Cereți prospectul meu în limba germană, adăogând la scrisoarea d.-v. 40 fileră în mărci

postale. Adresa: „NOVA MECHANIK 115” Postfach 40 — Budapesta — Hauptpost
Correspondență numai în limba germană sau maghiară.

500.000 de pași

poate umbra cu apa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierele mele sau sunt provizorate cu numele **GEORGE LIMPEDE**

Gratis reparez orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp o de lipsă ceva reparare.

GEORGE LIMPEDE

SIBIIU

Piața Brânzei Nr. 9

sau doi se primesc la Andreiu Mişinger, măiestru măsar în Răşinari. 1248

numai atunci au valoare mare, dacă să răspundesc pretenziunilor, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă îndeeșebii inserarea în "FOAIA POPORULUI". ■ ■ ■ Informații să date și comenzi să primească în administrația "FOII POPORULUI". ■ ■ ■ ■ ■

Un cîas aurit minunat precizion Anker, ce merge 36 ore regulat, dimpreună cu un lanț, pe lângă 3 ani garanție, 1 cravată modernă de mătăsă, 3 buce. batiste fine, 1 inel pentru domni cu imitație de piatră scumpă, 1 spiț pentru țigărete cu piatră scumpă, 1 broșe de dame (noutate), 1 oglindă de buzunar frumoasă, 1 portamoneu de piele, 1 briceag elegant, 1 păreche de bumbi de majute, 3 bumbi pentru cămăși la piept, aur double cu patent, 1 album cu 36 ilustrate foarte frumoase, 5 obiecte de ris și petreceri pentru tineri și bătrani, 1 carte pentru compus scrisori, 20 obiecte de corespondență și încă 600 diferite obiecte folositoare, cari sunt acapărat de lipsă în casă. Toate la cîaltă cu cîas cu tot, care singur e vrednic prețul acela, costă numai Kor. 3-90. — Trimiterea se face cu rambursă pria

NE. Ce nu convine, se retrimit banii.

Vânzare în mic și mare

se recomandă pentru executarea a tot felul de **greutăți** (măsur), **pumpe** pentru **bere**, **pipe** pentru **buți** de **vin**, **mașini** pentru **stropirea** **villor**, **clopotele** pentru **vite**, **pisăluguri** din **aramă**, **părți întregitoare** la orice fel de **mașini**, precum și tot felul de **lucrări**, ce se țin de aceasta **branșă**.

Strada Cîsnădiei, Palatul comandei de corp.

Informațiuni și prospecte se dau în orice moment gratuit
la Direcțiune și la toate agenturile.

Persoanele pricepute în afaceri de asigurare (asigurați), cari au locațiuni bune la oraș
și în provincie, să primească în serviciu todeauna în cele mai favorabile condițiuni.

👉 În dumineci și sărbători e deschis până la 10 ore a. m. 👈

1218

Toate cele de lipsă pentru mirese

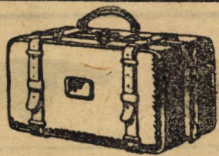
Editura :
Foaia PoporuluiEditura :
Călinclăuș Poporului**TIPOGRAFIA POPORULUI**

Strada Măcelarilor 12 ■ SIBIIU ■ Fleischergasse Nr. 12

execută grabnic tot felul de tipărituri
□□□□□□ pe lângă prețurile cele mai moderate □□□□□□iar în **Librărie** se află
o foarte bogată alegere de**Ilustrate** □□□□□□
pentru toate ocaziunile.....
Bilete de vizită
în cel mai modern stil.....
Hârtii de epistole
în diferite prețuri și calități.....
Bilete de logodnă
Bilete de cununie
dela cele mai simple
până în cele mai fine**Atelier de curelărie, șelărie și coferărie**
ORENDT. G. & FEIRI. W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIIU — Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în
articole pentru **căro-
tat, călărit, vânat,
sport și voiaj, po-
clăzi și procovă-
turi, portmonee și
bretele solide și**alte articole de ga-
lanterie cu prețurile
cele mai moderate. **Ca-
rele de mașină, on-
rele de cusut și le-
gat, Sky (vârsobi)**
permanent în depozit.Toate articolele din
branșele numite și reparatura lor se execută
prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit **franco.**
— Comande prin poștă se efectuează prompt și conștientios —**Mare deposit de hamuri pentru cai dela soierile**
**cele mai ieftine până la cele mai fine, coperi-
toare (fohori) de cai și cofere de călătorie.****Escelente vinuri de masă**

pe lângă prețuri moderate se află la

= WILH. JIKELI =
SIBIIU, strada Uroșului Nr. 7**Congresul învățătorilor l-au oprit**
mai marii țării**dar glasul „Observărilor critice”**

de IOAN S. PAVELEA, învățător

nu-l pot opri!Cetătorii acestui ziar și mai ales domni învățători, pentru a
cărui Congres din Cluj s'au scris „Observările critice”, dată voiesc
să aibă această broșură să se adreseze editurii**Alexandru Anca**
Gherla-SzamosujvárPrețul broșurei 50 bani, cari să pot trimite și în timbre
plus 10 bani poșta.**Balsamul apotecarului A. Thierry****ICH DIEN****Allein echter Balsam**
aus der Schenkung-Apothek des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.e un mijloc neîntrecut la boale de plămâni și de piept,
moderează catarul, oprește flegma, ușurează durerile tusei.
Are efect excelent la aprindere de gât, răgușală și la boale de
gât, friguri, încheșuri în stomac și colică. Vindecă boale
genitale și hemoroide, curăță răunchii și întărește apetitul și
mistuirea. Servește tare bine contra durerilor de dinți, a dărilor gă-
unoși, contra mirosului de gură și alte boale de dinți și de gură,
încheșuri mirosului provenit din gură sau stomac. Mijloc bun contra
limbricilor. Vindecă tot felul de răni, orban, beșici provenite din fer-
bințeli, buboale, buburze, răni provenite din arsură, membre
degerate, sgrăbunțe, bube ce-au eșit pe piele, dureri de urechi
etc. Să nu lipsească din nici o familie, încheșuri când bătute epi-
demii de influență, holera și alte epidemii. Scrie la: 1072
A. Thierry, apotecă la Ingerul păzitor în Pregrada bei Rohitsch
12 sticle mici sau 6 sticle mari sau 1 sticlă mare specială cor. 64
La comande mai mari e prețul mult mai ieftin!

Singura veritabilă

1072

Alifie-Centifolia a lui Thierry

împiedică și oprește înveninarea sângelui. Face de prisos operațiile.

A. THIERRY, Apoteca la In-
gerul păzitor în **PREGRADA** (lângă Rohitsch-
Sauerbrunn).**Numai odată în viață!****50.000 straie (acoperitoare)****à Kor. 1.95**designate pentru export în Balcani, dar rămase din cauza războiului luc-
rate din lână de Himalaia și Brinn, de aceea foarte călduroase și pentru
iarnă de neîncredințat cam 200 cm lungime și 130 cm lățime, desin cu
vârgi și borduri de coori minunate, sunt de vânzare numai în scurt timp,
cu prețul jumătate de numai Kor. 1.95 pro bucată. Aceste straie
pentru iarnă sunt vrednice încă odată atâta timp de vânzare să află
pe lângă aceste prețuri senzaționale numai atât timp cât ajuge
depozitul.1 buc. straie de iarnă costă numai K 1.95
3 " " " " " " " 5.70
6 " " " " " " " 11.—

Singura vânzare cu rambursă prin:

M. Swoboda, Wien, III/2, H. essgasse Nr. 13—348.

Prima neguțatorie mare
de vinuri

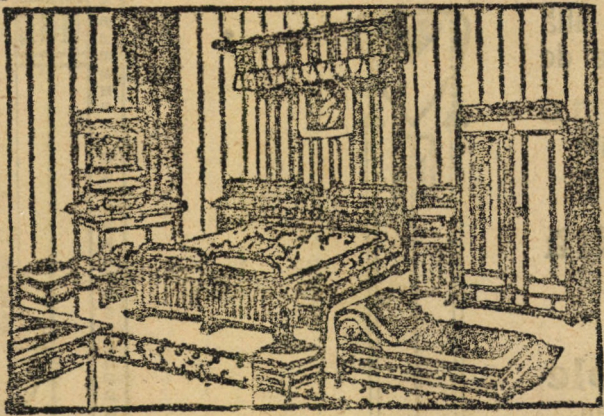
Ludwig Fromius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof“

Fabrică de liche-
ruri și ferbătorie
de rachiiuri o o o
Mare neguțatorie
de rachiiuri de o
Drojdii, Trevere și
Prune o o o o o

SPECIALITĂȚI:

Țuică veritabilă, herbere
proprie și Rămuri lamaica
direct importate.

Mobile moderne.

În toate stilurile, cea mai solidă executare pe lângă garanția
recomandă

EMIL PETRUȚIU

— fabrică de mobile —

SIBIU, Str. Sării (Salzgasse) 37

Expoziție de mobilă zilnic
deschisă, fără silă de cum-
părare.

! Primesc și execut toate lu-
crările de lipsă la biserici
nouă și vechi.

• Capital social Coroane 1,200.000. •

Telefon Nr. 188

Postsparcassa ung. 29.349

Banca generală de asigurare
societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare ro-
mânească, înființată de institutele
financiare (băncile) române din Tran-
silvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**
directorul executiv al „Albinei”
și prezidentul „Solidarității”

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări
asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijloacește: asi-
gurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.
Toate aceste asigurări BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE
le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face
prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbății de
încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau
gratis și imediat

Persoanele cunoscute ca vizitatori buni și cu legă-
tori — pot fi primite oricând în serviciul societății

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deo-
sebiere că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate
de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare

Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”

Apa minerală

— naturală —

„HEBE”

din Sângeorgiul-român

Această apă minerală alcalină muriatică bogată în acid carbonic natural se întrebuințează cu
strălucite succese de vindecare: 1. la boala acută și cronică de stomac și intestine; 2. la dureri
nervoză; 3. la boala cronică de ficat, tiroidă și răchici; 4. la reumatism, osteomielită,
osteoporoză; 5. la cataract de bătă și răchici; 6. la haemorrhoidă; 7. la boala catarhală de
laringe și plămâni. Ca apă de masă are un gust plăcut și amestecată în egală cantitate cu colo-
rează vinul. E un bun mijloc profilactic contra epidemiei. Această apă minerală are aceeași
eficacitate ca apele minerale din Vichy, Fachingen, Gleichenberg, Billin, din Mărmăraș, Băileșd.

Prețul apei per litru 24 fileri, — sticlele goale se socotesc
cu 16 fileri și tot așa se reprimesc.

Depozit general pentru Sibiu și jur la băcănia **N. ONIȚIU,** Sibiu, strada Măcelarilor

500. Coroane plătesc

ar mai căpăta vre-odată durere de dinți
ori ti va mirosi gura după ce va folosi apa
de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80
fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 1911,
Sommergasse 1. În Sibiu: la farma-
ciile: în Piața mare 10; în Piața mică
27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului
(Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia
Teutsch; Meltzer, str. Gușteriei și
str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui
Herbert. Sebeșul-săseșc: farmacia Le-
derhiller. Sighișoara: farmacia lui
Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat
apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări
de falsificare vor fi bine plătite. La
locurile unde nu se poate căpăta, trimit
o sticlă cu 5 cor. 80 fil. franco

Renum universal

are ciasul de buzunar marca
„Sirena”, 14 cor. aur ame-
rican double, anchor-remontoir
ce merge 36 de ore. Prin
cumpărarea întregii produ-
ceri din aceste ciasuri, mă
afliu singur în poziție a putea
oferi pentru prețul grosav de
ieftin de 4 cor. 90 bani a-
cest cias, care posedă un me-
chanism prima elvețian, astfel

ca nici nu se poate deosebi de nu cias deaur, ce
costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucăți 9 cor.
50 bani. Mai departe oferz un cias Gloria, de ar-
gint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La orica-
re cias se alătură în cinste un lanț elegant aurit.
Nu e nici un risc. Schimbarea e permisă sau se
dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 1085

S. KOHANE, export de ciasuri
Krakau. Sebastiangasse Nr. 15.

Hagerbräu

FRAȚII HAGER

— Bererie în Sibiu —

recomandă esceleentele și durabilele

Bere pentru export

Bere albă Lager

și
== Bere Bock ==

...

Serviciu cu prețuri moderate!!

Hagerbräu

La comanda de la orice firmă, despre care ai aflat din Foaie, **să amintești.**
totdeauna, că ai cett
luseratul respectiv în **„Foaia Poporului”** ca astfel să fii servit
bine, grabnic și ieftin